

Ko jums nozīmē
4. maijs?

→ 3. lpp.

Daudz neatbildētu jautājumu
par traģēdiju Tukumā.

→ 2. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
1,20 eiro

Nr. 34
(11 667)

Piektdiena, 2021. gada 30. aprīlis

Ko veselīgu daba sniedz
pavasari. Stāsta zāļu sieva
Māra Tīmane.

→ 8. lpp.

Militāristi iepriecina ar mūziku

It visās vietās, kur uzstājās Jūras spēku orķestra mūziķi, viņu priekšnesums uzņemts ar sajūsmu un aplausiem.

Jūras spēku orķestris pasniedzis muzikālu dāvanu Kuldīgas un Skrundas novada pansionātu iemītniekiem un darbiniekiem un Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) darbiniekiem Kuldīgā. Tas darīts, sagaidot Latvijas Neatkarības atjaunošanas dienu.

Orķestris, kurš atskaņoja tautā iemīļotus skaņdarbus, ar koncertu dāvāja svētku izjūtu, savukārt Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris Andris Rieksts un brigādes štāba pārstāvji kā pateicību pasniedza karavīru un zemessargu sarūpētu sveicienu svētkos – kliņģeri.

Kurzemnieks novēroja, ka aprūpes nama iemītnieki pul-

cējās gan ārā, svaigā gaisā, gan pie logiem. Ne vienam vien senioram kājas nemanot kustējās ritmā un sejā bija prieka pilns smaids. Tiem, kuri nevarēja no gultas piecelties, personāls nodrošināja to, ka arī guļot viņi pa logu varēja priekšnesumu dzirdēt. Klausītāji atzina, ka sarežģītajā pandēmijas laikā koncerts tiešām iepriecinājis, ikviens jutis

saviļņojumu un pateicību. Jūras spēku orķestra ansamblis uzstājās pie Latvijas Sarkanā Krusta aprūpes centra *Venta*, Kuldīgas slimnīcas ilgstošās sociālās aprūpes nodaļas, NMPD Kurzemes centra, Skrundas veselības un sociālās aprūpes centra un aprūpes nama *Valtaiķi*.

Alberta Dintera teksts un foto

Ize Stukule:
„Labam trenerim
nedaudz jābūt
kā bērnam, bet
gudrākam –
jāatrod katra
audzēkņa
stiprās puses
un jābūt labam
psihologam.”

→ 12.–13. lpp.

**Nākamais Kurzemnieka numurs
iznāks trešdien, 5. maijā:**

- Personība: Alise Volanska.
- Psihoterapeite Inese Birģele.
- Uztura bagātinātāji: par un pret.
- Kabilē paldies Černobiļas dalībniekam.
- Skrundas policijai desmit gadu.

917714071975062 17

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Lai veikalā
vairāk smaidu!

Jānis Siliņš

Mēs katrs mēdzam izkāpt no gultas ar kreiso kāju, un katra diena var nebūt izdevusies – dažas var būt šausmīgas. Negatīvais cilvēkā sakrājas un vienā brīdī pāriet pāri katla malai gluži kā ūdens, vārot kartupeļus. Nav iespējams paredzēt, kur un kad tas notiks, bet jebkurā gadījumā liesma zem grāpja jāpagriež mazāka laukums – otram nav jāapplaucējas ar cita dūsmām.

Visvairāk esmu novērojis, ka cilvēki žulti izgāž veikalā uz pārdevēju konsultantu, visbiežāk uz kasieri, kādā portālā savu neapmierinātību darot zināmu arī pasaulei. Cik tas pamatoti?

„Robotu trūkuma dēļ daļa personāla ir cilvēki, kuri steigas vai aizvainošanas dēļ var reaģēt neprognozējami.”
/Autors nezināms./

Palasot internetā sūdzības par veikaliem, secinu, ka cilvēki ir ļoti nepacietīgi. Trūkstot darbinieku. Šādas pretenzijas esmu dzirdējis: klients, gandrīz kliezot, pārdevējam pārmet, ka darbinieku par maz. Šī nav viņu kompetence, tādēļ ne jau viņiem to pārmet. Pašam ir gadījies, ka pārdevēju gaidu ilgi, tādēļ laiku izmantoju lietderīgi, izstaigājot veikalu un savācot pārējo, kas ir iepirkumu sarakstā. Ja esat steidzīgi, veikali mēdz būt klusāki rīta un vakara pusē – neapmeklējiet tos sastrēgumstundās!

Ieklausieties darbiniekos! Ja

jums vajadzīga palīdzība, bet darbinieks brīdina, ka tieši ar šīm precēm ikdienā nestrādā, tomēr mēģina palīdzēt, nevajag brukt virsū, ka viņš neko nesaprot. Lūdzu, cieniet kasierus! Viņi dzird visvairāk pārmetumu, jo ir pēdējie, kurus klients sastop. Nevajag kliegt virsū, ka neapmierināja apkalpošanas ātrums vai ka preces ir pārāk dārgas – citur esot lētāk. Cenas nosaka uzņēmums, nevis pārdevēji. Ja apzināties, ka atrodaties veikalā, kas jūsu maciņam par dārgu, dodieties uz lētāku, nepārmetot to darbiniekiem!

Ja pārdevējs aizrāda, piemēram, ka iepakošanu atvērt nedrīkst, nekliedziet virsū: „Tas jau bija vajā!” vai „Man jāzina, ko pārku!” Personāla pienākums ir tirdzniecības zālē uzturēt kārtību. Preci, kuras iepakošanu klients sabojā, cits nepirks. Ja man ko tādu aizrādītu, es no kauna zemē ielīstu!

Cieniet veikala darbiniekus! Esmu novērojis, ka pārdevējs apkalpo izcili, izstāstot visu par precī, lietošanu un apkopi, tomēr klients izturas pārmetoši. Iemels nav zināms. Bet vienu gan iesaku: ja esat sliktā garastāvoklī, ja nav pacietības uzgaidīt un nevarat savaldīties, uz veikalu neejiet! Pārdevējam nav jācieš no negācijām, kas ar jums notikušas ārpusē. Personāla pienākums ir smaidīt un uzklaut visu, ko klients saka, bet arī darbinieka pacietībai ir mērs: ja kādreiz viņš atbild negatīvā tonī vai nesmaida, tam ir iemesls. Veikala darbinieki arī ir cilvēki – lūdzu, neaizmirstiet to, kad nākamreiz ieesiet pa durvīm!

TRĪS PAR VIENU

23. aprīļa naktī Tukumā smagi cieta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta ārsta palīgs Normunds Kindzulis. Viena no versijām – viņš apliets ar degšķidrumu un aizdedzināts un tas saistīts ar agrākajiem draudiem, par kuriem vīrietis ziņojis policijai. Draugu glābjot, apdegumus guvis arī Artis Jaunkļaviņš. Policija pieļauj, ka tas var arī nebūt naida noziegums. N. Kindzulis 28. aprīlī no traumām miris. Vienlaikus Rīgā viņš pats tika tiesāts par svešu īpašumu dedzināšanu piecās epizodēs, izmantojot degšķidrumu, turklāt viņam konstatēti psihiski traucējumi. Tukuma notikumā vēl ir daudz neskaidrību.

Kas īsti noticis, un kā to vērtēt?

JAUTĀJUMU VĒL DAUDZ

1. Ivonna Plaude, *Neatkarīgo Tukuma Ziņu* galvenā redaktore:

– Pēc informācijas, kas ir mums, domāju, ka tas nav naida noziegums. Iemesls būs zināms pēc policijas atzinuma. Esmu izbrīnīta, cik ļoti jaunieši šo situāciju eskalē. Tas ir fakts, ka sabiedrība ir neiecietīga pret citādākas orientācijas cilvēkiem. Ar noniecinošiem izteicieniem un konfliktiem jāsaskaras – īpaši mazpilsētā, kur sabiedrība ir ļoti konservatīva. Neiecietība ir pret jebkuru citādāku cilvēku. Šis notikums nebūtu tā

eskalējies, ja ziņās neparādītos apgalvojums, ka ir sadūmojums un deg drēbes. Cietušajiem tas bija visaizskarošākais.

Bet ir ļoti daudz jautājumu, lai uzreiz teiktu, ka tas ir naida noziegums, jo cietušo liecībās daudz neskaidrību. Tas ir izmeklēšanas ziņā. Šādās sensācijās mediji un citi nereti apvaino tiesībsargājošās iestādes. Vai tāpēc mēs dzīvojam drošākā valstī, ja *noliekam* policiju, kas to nav pelnījusi? Es jūtos atbildīga, jo tas lielā mērā sākās ar mums, tādēļ uzstāju, lai policija ātrāk dod atzinumu.

JĀMAINA LIKUMI

2. Kaspars Zālītis, cilvēktiesību speciālists, Lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un viņu draugu apvienības *Mozaika* valdes loceklis:

– Šajā notikumā redzētais liek domāt par naida nozieguma pazīmēm. Vienīgais, kas par to varētu liecināt, ir cietušais. Viņš ilgstoši saņēmis draudus, tādēļ mās bažas, ka nozieguma motīvs varētu būt seksuālā orientācija. Lai nekas līdzīgs neatkārtotos, vajag skaidras likumu izmaiņas noziegumu

regulējumā. Tā valstī ir milzīga problēma! Jābūt preventīviem noteikumiem. Un politiķiem jādomā par savu retoriku arī sociālajos tīklos – negatīvi vērsta runa veicina naidu, sabiedrību šķel. Negatīvi komentāri sociālajos tīklos ir Krimināllikuma 150. panta par naida kurināšanu pārkāpums. Cītīgi sekojam līdz un par tādiem ziņojam. Likumam naida runa jāierobežo. Tos, kuri raksta naidu kurinājošus komentārus, aicinu padomāt, pirms rakstīt – empātija būtu jauka.

UZSKATA, KA POLICIJAS PAVIRŠĪBA

3. Kārlis Seržants, žurnālists, bijis Saeimas deputāts:

– Man nav šaubu, ka cilvēkam tika draudēts. Tukuma policija nav bijusi uzdevuma augstumos, lai cietušo no draudiem aizstāvētu. Vajāšana ir notikusi – nevar noliegt, ka ir bijuši fiziski uzbrukumi, par kuriem runā cietušā draugi. Bet vajadzīga pilnīga apstākļu noskaidrošana. Pagaidām uzskatu, ka tas ir homofobijā balstīts uzbrukums. Uzbrucējs atradis divus lieciniekus, kuri paziņoja, ka aizdomās turamais nevarēja

nozieguma vietā atrasties.

Jebkurš uzbrukums ir sodāms un izmeklējams. Grūti teikt, kas, bet likumos jāievieš pārmaiņas, lai tas neatkārtotos. Domāju, ka partnerattiecību likums un neiecietība nav saistītas lietas. Partnerattiecību likums šai minoritātei dotu lielāku pārliecību par sevi, taču tas noteikti nemainīs sabiedrības attieksmi īsā laikā. Lai to mainītu, jāstrādā pie domāšanas.

Jānis Siliņš

FOTOKOMENTĀRS

Lai gan festivāls *Lido zivis Kuldīgā* nebija izsludināts, aplūkot lidojošās brauc daudz. Brīvdienā mašīnu rinda Stendes ielā no Rīgas puses bija līdz pat Pārventas veikalam, pilnas arī tuvējās sānu ielas.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

MANUPRĀT

Par tiem svētkiem

Nekad nebiju aizdomājusies, taču, ielās cilvēkiem jautājot, vai viņi svin 4. maiju, atskārtu, cik dažāda ir paaudžu izpratne par svētkiem un vēsturiskiem notikumiem. Latvijas otrā dzimšanas diena ir tieši mēnesi pirms manējās, tāpēc varu teikt, ka piedzimu neatkarīgā valstī. Mani vecāki un vecvecāki piedzīvojuši laikus, kas nu ierakstīti vēstures grāmatās. Viņi bijuši liecinieki svarīgiem notikumiem, kas kļuvuši par visas valsts svētku datumiem un kalendārā atzīmēti sarkani, tāpēc saikne ar tiem un svētku izjūta viņiem ir. Šiem cilvēkiem 4. maijs saistās ar pašu atmiņām un piedzīvoto, kamēr es un tie, kas jaunāki par mani,

par to tikai lasījuši grāmatās. Mums tie ir tikai datumi kalendārā vai kārtējā brīvdiena. Aizdomājos. Vai tiešām mums nekad nebūs vairāk svētku dienu par tām, kas ierakstītas vēstures lapaspusēs? Kam būtu jānotiek, lai šiem datumiem pievienotos vēl kāds, ko pirmsākumos piedzīvotu arī jaunākās paaudzes? Pēc 100 gadiem cilvēki uz kalendāru skatīsies vēl citādāk nekā šodien. Sarkano datumu notikumi būs vēl tālāki un svešāki, jo neviens pat nevarēs pastāstīt, kā toreiz bija, – par to varēs tikai izlasīt. Kādu svētku dienu kalendārā vēlētos pievienot tu?

Elisa Rudzīte

RUNĀ SPECIĀLISTS

Sods no 30 līdz 1400 eiro

Anete Straziņa,
VUGD preventīvas un
sabiedrības informēšanas
nodaļas vecākā
inspektore

Šogad Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) Kurzemē reģistrējis jau 130 kūlas ugunsgrēkus, no kuriem 20 bijuši Kuldīgas apkārtnē. Pērn te fiksēts 21, un tas nozīmē, ka skaits jau ir pagājušā gada līmenī.

Kuldīgas pusē lielākais bijis 19. aprīlī Padures pagastā, kur dega 5 ha. Sākot ar 21. martu, kad dienas kļuva siltākas un saulainākas, katru nedēļu Kurzemē vērojams kūlas ugunsgrēku skaita pieaugums. VUGD aicina cilvēkus aizdomāties: tajā laikā, kamēr ugunsdzēsēji dzēs degošo zāli, kādam, iespējams, nepieciešama palīdzība, bet to nevar operatīvi sniegt, ja visi tuvākie resursi iesaistīti kūlas ugunsgrēkos.

VUGD atgādina, ka kūlas dedzināšana ir aizliegta, bīstama un sodāma rīcība. Tā tiek izpostītas plašas teritorijas, meži, cilvēku īpašums, var tikt apdraudēta arī cilvēku veselība un dzīvība. Lai gan daudzi dedzinātāji domā, ka viņi spēs liesmas kontrolēt, diemžēl ikgadējā skarbā statistika liecina par pretējo – nodedzinātās ēkas un automašīnas, cietušie cilvēki un vairāki desmiti izdegušo hektāru liecina, ka uguni kontrolēt nav iespējams. Tā ir bīstama un nesaudzē neko, ko savā ceļā sastop.

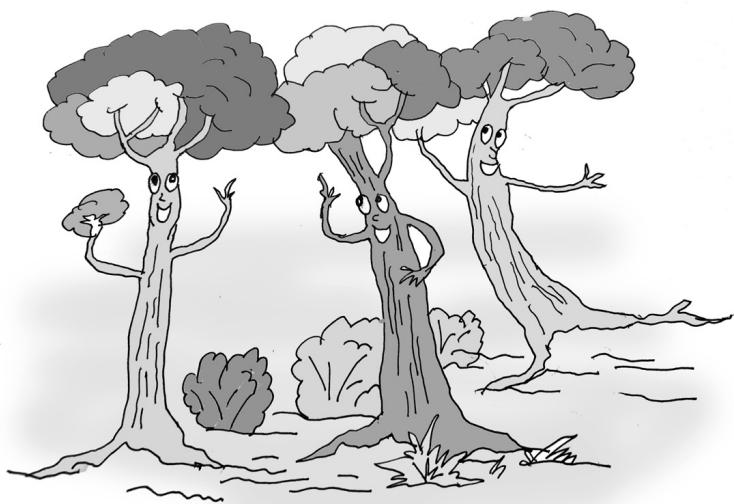
Zemes īpašnieka pienākums ir īpašumu sakopt, tajā skaitā pļaujot zāli, lai neveidotos kūla, kā arī no sausās zāles un kultūraugu atliekām attīrīt 10 m platu joslu ap ēkām. Par šo pienākumu nepildīšanu var noteikt brīdinājumu vai naudas sodu, kas fiziskajai personai ir no sešām līdz 56 naudas soda vienībām, bet juridiskajai – no 56 līdz 280 naudas soda vienībām. Viena vienība ir pieci eiro. Tādējādi sods par ugunsdrošības neievērošanu fiziskajai personai ir no 30 līdz 280 eiro, juridiskajai – no 280 līdz 1400.

Papildus vairākas pašvaldības savos saistošajos noteikumos ir iekļāvušas teritorijas sakopšanas prasības, piemēram, pļaujamo zāles augstumu, pļaušanas biežumu utt. VUGD aicina iedzīvotājus ar saviem pienākumiem iepazīties un tos pildīt, lai kūlas degšanu novērstu.

Savukārt par kūlas dedzināšanu sods fiziskajai personai ir no 280 līdz 700 eiro.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Priežu pumpuri noderēs tējai saaukstēšanās gadījumos un tam, lai ārstētu elpceļu saslimšanas. Priedei ir prieka enerģija, tādēļ, staigājot pa priežu mežiem, bieži vien uzlabojas oma,” saka zāļu sieva Māra Tīmane.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai 4. maijs jums ir svētki? Kā tos svinat?

Markuss Embutnieks, students:

– Ģimenē šos svētkus nesvinam, jo tie nav prioritāte. Tik daudz, ka tā ir Latvijas neatkarības atjaunošanas diena, es zinu, bet vairāk neko

neesmu dzirdējis. Man pat nesānā to izbaudīt kā sarkano datumu jeb brīvdienu, jo trenējos basketbolā un arī brīvdienās mums ir treniņi. Arī 4. maijā būs.

Rita Papēde, skolotāja:

– Svētku sajūta ir, jo esmu tā paaudze, kura 4. maiju piedzīvoja. Man kā cilvēkam gados patīk atcerēties vēsturi. Vēl aizvien atceros to dienu, kad deputāti nobalsoja par Latvijas neatkarības

atjaunošanu. Skatījos pa televizoru un tāpat kā visi skaitīju līdzī balsis, jo par katru teica *par vai pret*. Tai laikā bija 140 deputātu. Neatceros precīzi, cik liels bija pārsvars, bet šķiet, ka vismaz 80 procenti. Pēc tam arī rādīja, kā visi deputāti iznāca ārā pie Augstākās Padomes, kā cilvēki viņus sveica, gaviļēja un pat raudāja. Izjūtas bija jaukas, jo uz to bija iets ilgi un katra latviešu sirds tai dienā gaviļēja. Nevienš jau nezināja, kā būs, arī tie, kas uzņēmās vadību. Atceros, ka diena bija saulaina, kaut arī pavēsa. Lai nosvinētu, iedzērām glāzi vīna, un prieks bija liels. Vēl aizvien tās izjūtas nepamet un nāk atmiņā. Tāpēc arī tagad mēģinu maija svētkus svinēt, pagatavojot ko garšīgu, kādu riktīgu silto ēdienu.

Marta Gudermane, studente:

– Izjūtu to kā svētku dienu tikai tā dēļ, ka ir brīvdiena. Šos svētkus pa īstam izjust grūti, jo esmu jaunā paaudze un pati to nepiedzīvoju, tāpēc laikam grūti saprast to nozīmi. Vecvecāki arī nav atmiņās dalījušies. Citus

gadus esmu svinējusi baltā galdauta svētkus, bet tagad jau pavisam aizmirsies, kā tas ir. Citreiz aizejam pie omītes apēst kūku. Pati es noteikti nesvinētu – ja būtu piedzīvojusi, varbūt būtu citādi.

Ģirts Vītolīns, pašnodarbinātais:

– Karogu pie mājas pielieku. Zinu, ka ir tāda svētku diena, bet ģimenē mums nav izstrādājušas nekādas tradīcijas. Darbā ir brīvdiena, tāpēc šo dienu vienkārši izmantoju, lietderīgi pavadot laiku atpūtā.

Edīte, pensionāre:

– Es dzīvoju viena pati un ne ar vienu tikties nedrīkstu, bet man tāpat ir svētku sajūta. Televizorā skatīšos Dziesmu svētku koncertu un raidījumu par Raimondu Paulu. Kaut ko garšīgu noteikti sev nopirkšu. Citus

gadus draudzene ir uzaicinājusi pie sevis uz baltā galdauta svētkiem. Es ar galda klāšanu neaizraujos. Citreiz braucu ciemos pie ģimenes. Es gan no visiem radiem dzīvoju tālu: iemigrēju Kurzemē, pārējie man pa Vidzemi. Draugi jau ir, un ar viņiem iznāk svētkus svinēt.

Dace Pērkone, pārdevēja:

– Es izjūtu gan 1. maiju, gan 4. maiju. Esmu ilggadēja darbiniece veikalā *Rimi*, un mūsu darba grafiks vadās pēc sistēmas: ja vienu gadu kādos svētkos jāstrādā, tad otru gadu šai dienā dabū

brīvu. Šogad man iekrīt brīvi maija svētki un arī Māmiņdiena. Ar vecāko meitu brīvdienas sakrīt, tāpēc viņa ar znotu atbrauks, varēsim izstaigāt pilsētu, saklāt svētku galdu. Paskatījos reklāmā, ka šogad atkal rādīs ļoti daudz latviešu filmu. Ja labi pameklēšu, noteikti atradīšu arī baltu lina galdautu, būs pašcepts rausītis un pīrādziņi. Vajag, lai būtu svētku sajūta. 1. maiju nostrādāšu, bet man tā būs īsā diena, tāpēc atliks laiks atpūsties. Ir jau saplānots aizbraukt uz mežu. Pat tad, ja būs lietains un vējains, mežā ir ārkārtīgi skaisti: vizbulītes zied, daba mostas, mums līdzī termoss. Tāda idillīte – neko vairāk nevajag. Tikai to, lai tuvākie blakus ir un pašiem savi svētki. Darbā mums klāj galdu visos svētkos, un ofisa darbiniekiem ir pieņemts nākt uz darbu baltās blūzēs – uzreiz daudz foršāka noskaņa. Kaut arī zinu, ka mājās svētku sajūta vienmēr būs, ir ārkārtīgi patīkami, ja vēl darbavieta par to piedomā. Protams, ir sava veida nogurums, bet enerģija, ko iedod šie cilvēki, – tas ir kas pavisam cits.

Katrīna Blaua, Elisas Rudzītes foto

LASĪTĀJS VAICĀ

Vietnē Manavakcina.lv jāizvēlas laiks

„Esmu prioritārajā grupā ar hronisku saslimšanu, bet nesaprotu, kad mani uzaicinās potēties pret kovidu?” jautā Arnolda kungs.

Skaidro Nacionālā veselības dienesta vakcinācijas projekta nodaļas pārstāve Ieva Stūre: „No 1. līdz 4. maijam 16 vakcinācijas centros Latvijā (Kuldīgā tā ir vieglatētikas manēža Dzirnāvu ielā 13) tiks potēti tie prioritāro grupu iedzīvotāji, kuri interneta vietnē www.manavakcina.lv izvēlējušies sev ērtāko laiku un vietu. Lai pierēģistrētos, jāaizpilda pieteikums (ja tas vēl nav izdarīts); ja prioritārā grupa ir atvērta, tad jāizvēlas vakcinācijas vieta, atzīmējot sev vēlamo laiku; jāsaņem sistēmas apstiprinājums (īzsiņa vai e-pasts); jāierodas noteiktajā vietā un laikā.

Tie, kuri jau pieteikušies pa tālruni 8989, tiek aicināti zvanīt vēlreiz, lai ar operatoru palīdzību izvēlētos konkrētu vietu un laiku.”

Šajā nedēļas nogalē īpaši tiek aicināti iepriekš pieteiktie seniori pēc 60 gadiem, iedzīvotāji ar hroniskām slimībām, tie, kuri dzīvo vienā mājā ar smagi slimiem bērniem vai bērniem ar imūnsupresiju, smagi slimu cilvēku aprūpētāji, izglītības

No 3. maija pret Covid-19 varēs sākt potēties visi, kuri būs pieteikušies vietnē www.manavakcina.lv, izvēlējušies vietu un laiku. Tā otrdien nolēma valdība.

iestāžu, operatīvo dienestu darbinieki un tie, kuri svarīgi valsts darbības nepārtrauktībai, tās kritiskajām funkcijām.

Par piederību prioritārajai grupai var pārliecināties vietnē www.manavakcina.lv, kurā apkopotī dati no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes, slimību un kompensējamo zāļu sarakstiem, kā arī ministriju iesniegtajiem profesiju sarakstiem. Ja prioritārā grupa ir atvērta un izvēlētais laiks apstiprināts, papildu dokumenti nav vajadzīgi.

Iedzīvotāji aicināti vakcinācijas centrā ierasties ne agrāk kā 15 minūtes pirms sava laika. Tiks potēti ar ražotāju *Pfizer-BioNTech* un *Moderna* vakcīnām.

Daiga Bitīniece

Pieaugušo attiecībās ģilnieki ir bērni

Aizvadītajā gadā Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija novērojusi satraucošu tendenci – ievērojami pieaudzis bāriņtiesu atzinumu skaits tajās lietās, kurās vecāki šķiroties nespēj vienoties par bērna saskarsmes un aizgādības tiesībām un bērns bieži tiek ierauts ilgstošā tiesvedībā.

Pērn pēc tiesas pieprasījuma bāriņtiesās pieņemti atzinumi par saskarsmes un aizgādības tiesībām par 934 bērniem (2019. gadā – par 842), tātad par 92 gadījumiem vairāk. Savukārt ārpusģimenes aprūpē atrodas 6004 bērni.

KULDĪGAS NOVADĀ POZITĪVA TENDENCE

„Pagājušais gads bija smags,” saka Kuldīgas novada bāriņtiesas priekšsēde Inta Sūna. „Ārkārtējā situācija ir mainījusi darba organizāciju, kultūru, cilvēku emocionālo stāvokli.” Pērn 12 bērniem nodrošināta ārpusģimenes aprūpe, desmit no ģimenes šķirti (aizpērn tādu gadījumu bija 14). „Likumi ir mainījušies – agrāk lēmumu varēja pieņemt ātri, tagad jānotiek intensīvam sociālā dienesta darbam. Tikai tad, kad iegūts atzinums no šī dienesta, bāriņtiesa var lemt – šķirt bērnu no ģimenes vai ne. Pirms lēmuma vecākiem tiek doti uzdevumi, kas viņiem kopā ar sociālo dienestu jāizpilda, tas ir, jānovērš riski bērnam, lai viņš varētu palikt ģimenē. Ja ir

apdraudēta dzīvība un veselība, tad iedarbojas tāds instruments kā vienpersonisks lēmums un bērnu no ģimenes var izņemt. Aizpērn šādi lēmumi mums bija jāpieņem, pagājušajā gadā ne,” skaidro I.Sūna.

Kuldīgas novadā ārpusģimenes aprūpē ir 84 bērni, no tiem 21 ievietots audžuģimenē (tādu šeit ir 14). „Katru gadu skaits mazinās,” turpina speciāliste. „Pirms tam bija 88, vēl pirms pāris gadiem – simt un pat vairāk. Tas sarūk arī tādēļ, ka samazinājies iedzīvotāju skaits.” Novadā palielinājies to bērnu skaits, par kuriem bāriņtiesai jānodrošina tiesai. Piemēram, viens no vecākiem iesniedzis tiesā prasību noteikt dzīvesvietu un saskarsmes kārtību vai aizgādības tiesības atņemt. „Tās ir vienas no smagākajām lietām, jo, kad strīdas vecāki, stāsts vairs nav par bērnu. Trešo gadu esam iesaistījuši mediatoru (starpnieku – red.), un tas ir bezmaksas pakalpojums. Viņš ar vecākiem runā, procesu vada. Prakse ir pozitīva – seši septiņi pāri vienojušies, iztiekot bez tiesas.”

SKRUNDAS NOVADĀ AUDŽUĢIMEŅU SKAITS AUG

Pērn Skrundas novada bāriņtiesā vairāki lēmumi saistīti ar bērnu aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem. Divos gadījumos konstatēts, ka bērni atrodas veselībai un dzīvībai bīstamos apstākļos, tāpēc darbinieki bijuši spiesti pieņemt vienpersoniskus lēmumus par šķiršanu no ģimenes. „To cilvēku skaits, kuriem aizgādības tiesības pārtrauktas, ir palielinājies, bet tas ne vienmēr ir bijis saistīts ar bērnu šķiršanu no ģimenes, jo dažos gadījumos lēmumi pieņemti par tādiem vecākiem, kuri jau ilgstoši ar bērniem kopā nedzīvo,” stāsta bāriņtiesas priekšsēde Antra Eisaka.

„Ir arī labā ziņa – diviem cilvēkiem pārtrauktās aizgādības tiesības ir atjaunotas. Priecājami, ka novadā darbojas tāds palīgs kā asistents ģimenēm, kurās ir problēmas ar pilnvērtīgu bērnu aprūpi. Tas palīdz viņiem turpināt augt pie vecākiem.”

Pērn nav pieņemts neviens lēmums par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes iestādē,

tas nozīmē, ka ir sniegta ārpusģimenes aprūpe ģimeniskā vidē. „Šobrīd tikai viens bērns atrodas aprūpes iestādē, un viņš jau maijā sasniegs pilngadību. Pavisam ārpusģimenes aprūpē līdz gada beigām atradās 19 bērnu, no tiem 17 ir aizbildnībā,” skaidro speciāliste.

Vēl pozitīva tendence – pieaug audžuģimeņu skaits. „Katru gadu esam šo statusu piešķirūši vismaz vienai ģimenei. Tagad Skrundā ir septiņas. Četrās audžubērni ir ievietoti, bet trīs dažādu iemeslu dēļ šobrīd pienākumus nevar pildīt. Pēdējo trīs gadu laikā audžuģimenes ir adoptējušas trīs tur ievietotos bērnus.” Skrundas novada bāriņtiesa pērn sniegusi atzinumu tiesai tikai vienā lietā par atsevišķas aizgādības un dzīvesvietas noteikšanu. Taču bijuši vairāki gadījumi, kad bāriņtiesa palīdzējusi vecāku strīdu risināt, iesaistoties pārrunās, piedaloties arī psihologam. „Mēģinām likt aizdomāties, kādas traumatiskas sekas bērna emocionālajā stāvoklī atstāj pieaugušo strīdi. Prieks, ka ir tādi vecāki, kuri ieklausās, un

līdz tiesvedībai tas nenonāk,” saka A.Eisaka.

ALSUNGAS NOVADĀ BEZ STRĪDIEM

„Bija jāamcās strādāt pa jaunam, jo sākumā radās liels apjukums,” stāsta Alsungas novada bāriņtiesas priekšsēde Dina Kaminska. „Pandēmijas laikā vairums bažījās, kas notiktu, ja vecāki kovida dēļ nonāktu slimnīcā – kā jārikojas ar bērniem. Par laimi, to nenācās piedzīvot. Kopumā gads bija mierīgs: ja radās jautājums, meklējām risinājumu.”

Strīdu lietas nav bijusi aktualitāte. „Uz to varētu paskatīties citā griezumā. Bija vairāki gadījumi, kad vecāki kopā nedzīvo, bet ir saskarsme ar bērniem. Viens atgriezies no ārzemēm, jo kovida laikā darba tur nebija, tad vairāk pievērsās bērnu audzināšanai, un pieaugušajiem rodas nesaskaņas. Atbraukušais ierauga un iepazīst to ikdienu, kāda tā ir šeit,” secina D.Kaminska.

Inta Jansone

Mežos – ugunsnedrošais laiks

Latvijas mežos sācies ugunsnedrošais periods. Tas nozīmē, ka jāievēro virkne ierobežojumu.

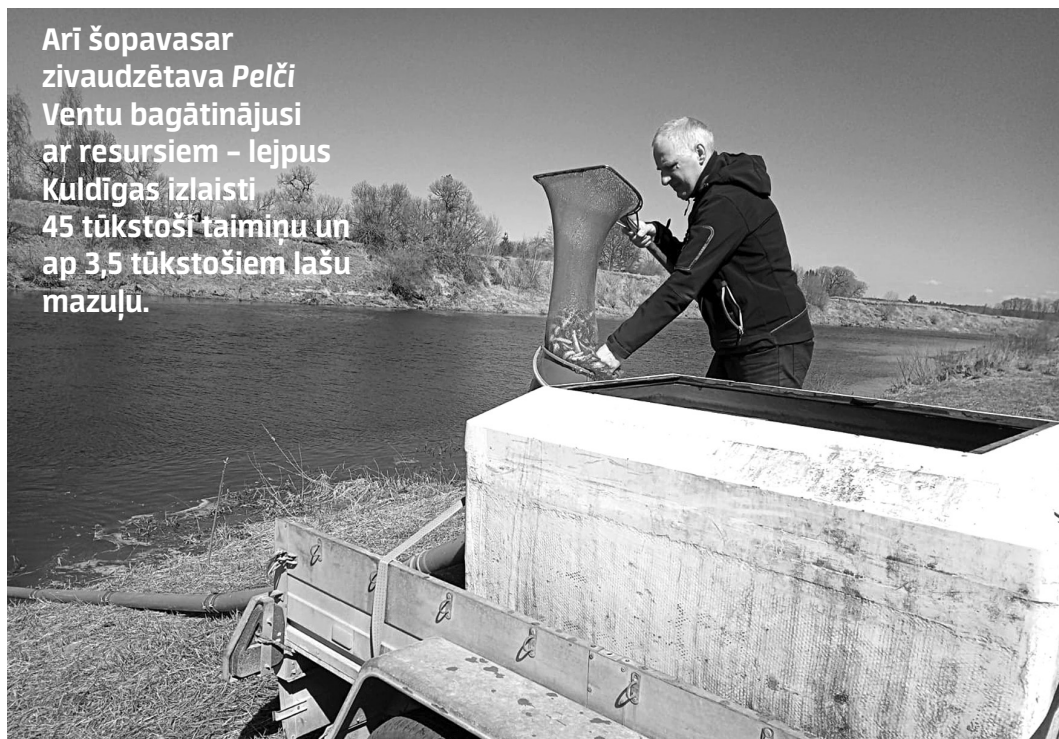
Ir aizliegta jebkādas darbības ar uguni. Kurināt drīkst tikai tajās atpūtas vietās, kas nepieļauj uguns izplatību ārpusē. Tur ugunsкура vietu drīkst atstāt tad, kad liesmas nodzēstas un gruzdēšana pilnīgi beigusies. Arī medī-

bām un transportlīdzekļiem mežā ir dažādi ierobežojumi. Papildus liegts bojāt ceļus, stigas, tiltus, caurtekas, uguns novērošanas torņus un citas būves, ceļa un informācijas zīmes. Plašāk ar noteikumiem var iepazīties laikraksta mājaslapā www.kurzemnieks.lv.

Alberts Dinters

Mazie laši un taimiņi jau ceļā uz jūru

Arī šopavasār zivaudzētava Pelči Ventu bagātinājusi ar resursiem – lejpus Kuldīgas izlaisti 45 tūkstoši taimiņu un ap 3,5 tūkstošiem lašu mazuļi.

Zivju mazuļi izlaisti Ventā netālu no Zlēkām, kur nav makšķerēšanas vietu.

Audzētavas vadītājs un galvenais zivkopis Valdis Plaudis stāsta, ka kādreiz mazuļi izlaisti arī virs Ventas rumbas un zem vecā tilta pilsētas tuvumā, bet pēdējos gados tas tiek darīts tālāk no licencētajām makšķerēšanas vietām. „Lai nav problēmu ne vides sargiem, ne makšķerēšanai,” tā zivkopis.

„Tagad ir aktīvs vimbu laiks. Ja licencētajā vietā trāpīsies lasis vai taimiņš neatkarīgi no tā, vai 20 gramu un 20 kilogramu smags, sods vienlīdz bargs.”

Mākslīgi izaudzētajiem mazuļiem dabiskajā ūdenstilpē vajag, lai temperatūra nav zemāka par +8 grādiem. Pelčenieki nogaidījuši līdz 10–12 un pat vairāk

grādiem. Tagad gan ūdens kļuvis vēsāks, bet zivtiņām tas nekaitēs. Tās sākušas ceļu uz jūru, tālāk – uz Atlantijas okeānu, lai pēc tam atgrieztos nārstot Ventas baseina upēs.

Daina Tāfelberga
Jāņa Sprugevica arhīva
foto

ZIŅO VALSTS POLICIJA

Lūdz palīdzību pret vardarbību ģimenē

Sagatavoja Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste Madara Šeršņova.

No 22. līdz 28. aprīlim Kuldīgas iecirknī sākti vien pieci administratīvā pārkāpuma procesi. Divos gadījumos saņemts izsaukums uz ģimenes konfliktu. Vienā sievietē vēlējusies, lai tiktu pieņemts lēmums par nošķiršanu, un tas arī izdarīts, taču vīrietis izturējies agresīvi, pēc vairākkārtējām policijas darbinieku prasībām atstāt šo vietu nav reaģējis un kategoriski atteicies to darīt, tāpēc nogādāts iecirknī un sākts process par amatpersonas likumīgo prasību nepildīšanu. Otrā gadījumā process sākts par fizisku

vai emocionālu vardarbību pret bērnu – vīrietis, būdams reibumā, iespējams, grūdis un apsūkājis savu meitu.

Notikuši trīs ceļu satiksmes negadījumi: divos tumšajā laikā ir uzbraukts meža dzīvniekam, vienā – barjerai un ceļa zīmei, turklāt vadītājs no notikuma vietas aizbraucis. Pieķerts viens dzērājšoferis – 25. aprīlī Alsungā, Dārza ielā, vīrietis ar automašīnu Toyota brauca 1,91 promiles reibumā un bez tiesībām. Šajā gadījumā sākts kriminālprocess.

Vecmāmiņas izšuvumi

Šodien ir pēdējā diena, kad tiem bibliotēkas apmeklētājiem, kuri atnesuši nodot vai paņemt grāmatas, ir iespēja apskatīt skaistus izšuvumus.

Tos uz vienu mēnesi nodevusi rudbārzniece Aija Mīrbaha, bet darinājusi viņas vecmāmiņa Ļubova Rožakmens. Visi izšuvumi pagājušā gadsimta vidū tapuši ar rokām. Izšūti ir praktiski lietoti priekšmeti, kādus nereti izmantoja gan tualetes papīram, gan skaliem un avīzēm, tāpat norādes, kur atrodas ūdens dzeršanai, roku mazgāšanai vai kur jāstāv malkai. Ir arī aizkari un galdauts. Var tikai apskaut, ar kādu centību tie darināti un cik ilgu laiku darbs prasījis, jo A. Mīrbaha atminējies, ka vecmāmiņa tos tiešām šuvusi ar rokām.

Kopumā apskatāmi 22 izšūti zīmējumi. Bibliotēkas vadītāja Dagnija Daiga Grundberga stāsta, ka šīs lietas visvairāk patīk vecākiem cilvēkiem, kuri nāk pēc grāmatām, jo daudzi atminas, ka arī vecāku mājās tādi bijuši. Tās esot sentimentālas atmiņas.

Šādā tehnikā darināti arī aizkari un galdauti. Tas prasījis daudz laika, jo katrai izšuvuma līnijai jābūt perfekta.

Daudzos Ļubovas Rožakmens izšuvumos atainoti rūķi. Katrai lietai ir gan dekoratīva, gan praktiska nozīme, jo sašūtajās kabatās glabātas dažādas lietas. Tā mājā ieviesta zināma kārtība.

Trūkst darba roku

Lai arī Lielās talkas datums bija 24. aprīlis, Rudbāržos tai gatavojās teju nedēļu. Šajā laikā atklājies, ka pagasta uzkopšanai trūkst darba roku.

Rotaļu laukuma atrakcijām nomainītas sabojātās koka detaļas, un visas pārkrāsotas, savākti ziemā samestie atkritumi.

Kā stāsta pakalpojumu pārvaldes vadītāja Inese Ivāne, Rudbārži Lielajā talkā piedalījušies katru gadu, bet šoreiz ir vairākas problēmas. Pirmā – ar maisiem: pašvaldība pasūtījusi 2000, bet saņēmusi vien 500. Interese no iedzīvotājiem esot liela, daudzi grib talkā strādāt individuāli, bet maisu visiem nepietiek. Tad nu tie kā acu zāles izdoti ļoti uzmanīgi.

Viens no lielākajiem talciniekami ir Jaunrudbāržu saimnieks, kurš atkritumu maisus sapircis par savu naudu. Arī Valtaiķu pansionāts apkārtni sakopis pats.

Pagastā darbu ir daudz, bet ar darītājiem ir, kā ir. Šogad neesot paveicies ar tiem, kuri strādā sabiedriski derīgos darbus:

daudzi bieži vien atmetot ar roku, jo ierādītais darbs neiet pie sirds. Divas nedēļas palīgu nav bijis un iztikts saviem spēkiem – pārvaldes darbinieki darba instrumentus ņemuši rokās paši. Vien pāris dienu pirms Lielās talkas varēts atviegloti uzelpot, jo trīs darbinieki atradušies.

Talkā atjaunoti bērnu spēļu laukumi, ielānāts atjaunot Liepu aleju, kur nozāģēto koku vietā jāiestāda jauni. Protams, neiztikt bez atkritumu vākšanas, jo tie parādās pēc tam, kad nokūst sniegs. Paši jau vien mēslojot. Arī pastaigu taka piedzīvojusi sakopšanu: viena daļa piekritīga pagastam, otra – uzņēmumam *Latvijas Valsts meži*. Sadarbība nav izveidojusies, jo

pārskatāmā nākotnē iecerēts šo vietu atdot Aizsardzības ministrijai. Šogad pagasta cilvēki paši taku sakopuši visā garumā. Papildus izliktas zīmes, uz kuru pusi jāiet, lai nonāktu pareizajā punktā, piemēram, vecajos baronu kapos, jo nezinātājs varot aizmaldīties nepareizajā virzienā. Tāpat izlikti aicinājumi nepiesārņot dabu, staigāt un izbaudīt pastaigu. Problēma, kas saglabājas, esot tā, ka taku nevar iziet māmiņas ar ratiņiem, kā arī nav, kur nolikt auto, bet laiks rādīšot, kā būs nākotnē.

Vēl viens darbs, kas augļus nesīs vēlāk, ir no Blīdenes atvesto rožu stādu iedēstīšana pagasta centrā.

Visi potēties nepiekrīt

Skrundas novads vairs nav starp skolām drošajiem, un tas nozīmē, ka arī te skolēni mācās mājās. Papildus vairākos pagastos konstatēts Covid-19 uzliesmojums.

Pārvaldes vadītāja Inese Ivāne stāsta, ka Rudbāržos karantīnā atrodas vairāki iedzīvotāji. Salīdzinājumā ar pandēmijas sākumu nu apkārtnē pret viņiem izturas saprotoši – vairs nav tādu, kuri celtu paniku vai saslimušo virzienā skatītos ar neiecietību. I. Ivāne atzīst: sākotnēji ar noteikumu neievērotājiem bijis jācīnās teju vai ar policijas palīdzību, bet nu viss notiek automātiski: sejas maska, roku dezinficēšana, distance.

Sarunās ar pagasta ļaudīm spilgti iezīmējoties attieksme pret vakcinēšanos: no deviņiem cilvēkiem vien trīs gatavi poti pret Covid-19 saņemt. Iemesli esot dažādi. Ja mediķis stingri pasaka, ka jāiet, vieni aiziet, bet citi atbild, ka pagaidīs, vai potētājiem nezaugs ragi, nagi vai viņi nedomirs. Teju visi pat dzirdēt negribot par ražotāja *Astra Zeneca* vakcīnu, lai gan pagasta vadītāja jau saņēmusi abas devas un nekas sliktas nav noticis.

Dažam pārdomāt liekot situācijas izdzīves. Nupat uz Sieksāti bijis jāved Covid-19 eksprestesti, jo ir aizdomas, ka tur ar koronavīrusu inficējusies ģimene. Kurš brauks? Nevienam negriboties riskēt. Testus beigās aizvedis tur dzīvojošais ārsta palīgs, kurš savilcis mugurā visus iespējamus aizsargtērpus. Tas dažiem licis situāciju apdomāt. Pagastā tomēr cerot uz cilvēku godaprātu un to, ka visi, pat skeptiskākie, tomēr piekritīs pret Covid-19 vakcinēties.

Izvairīties no eko trikiem

Biedrības “Ekodizaina kompetences centrs” eksperte Ilze Neimane norāda, ka ražotāji nereti variē, lietojot vārdu “dabīgs”.

Klimata pārmaiņas, zaļais kurss, zaļināšana, ekoloģiska un bioloģiska ražošana un produkti – šie un līdzīgi jēdzieni aizvien vairāk ienāk mūsu dzīvē, atstājot paliekošas pēdas apziņā un pamazām arī veidojot mūsu ikdienas izvēles un paradumus. Aizvien vairāk “zaļu”, “ekoloģisku” un “bio” produktu parādās arī veikalos plauktos. Tos izceļ acinoši uzraksti un īpaši apzīmējumi. Vai varam tiem uzticēties? Par ekomarķējumu sarunājamies ar vienu no zinošākajām ekspertēm šajā jautājumā, biedrības “Ekodizaina kompetences centrs” pārstāvi ILZI NEIMANI.

– Skaidrs, ka, atbildot uz sabiedrības pieprasījumu, sarosās arī ražotāji un tirgotāji, uz precēs iesaiņojuma vai mārketinga aktivitātēs arvien vairāk izceļot produkcijas un iepakojuma vides un veselības aspektus gan ar paziņojumiem, simboliem, gan citām atzīmēm. Cik lielā mērā mēs, pircēji, pakalpojumu izmantotāji, tam visam varam uzticēties?

– Stāvēt veikalā pie plaukta, mums parasti nav ne laika, ne iespēju pārbaudīt katru produktu, lai novērtētu, cik labs vai slikts tas ir videi un mums. Tāpēc bieži vien kļūstam par maldināšanas upuriem, uzķeroties uz labi mērķētiem mārketinga trikiem, tādiem faktiski jau nekādi nepārbaudāmiem un ne ar ko nepierādītiem uzrakstiem kā “Videi draudzīgs!”, “Dabiskas sastāvdaļas!”, “Bez toksīniem!”, “Bez e-vielām!”. Vai arī uz kādu vizuālu norādi – marķē-

jumu, kas gan ar savu zaļo krāsu, gan kāda auga vai dzīvnieka attēlu, ko, iespējams, papildina tādi vārdi kā eko, bio un zaļš, tiecas mūs pārliecināt, ka nu gan mums būs iespēja iegādāties kaut ko sev un dabai ļoti noderīgu un veselīgu. Un te nu nonākam pie stāsta par ekomarķējumu, kas turklāt ir uzticams. Tā ir visdrošākā metode, kā noteikt kāda produkta atbilstību visaugstākajiem vidi un cilvēka veselību saudzējošiem produktu un ražošanas standartiem.

Pirmais, kas ir īpaši svarīgi, lai zīmes īpašnieks ir neatkarīga organizācija, jo, piemēram, ja marķējumu izstrādā pats apģērba ražotājs, visticamāk, viņš iekļaus tikai tos kritērijus, kas pašam ir izdevīgi, nevis tos, kas atbilst vides kvalitātes kritērijiem. Vēl svarīgi, lai marķējuma kritēriji ir izstrādāti, balstoties uz visu produkta dzīves ciklu kopumā, ne tikai uz atsevišķām pazīmēm. Nepietiek tikai ar to, ka produkts nesatur, piemēram, ftalātus, lai to automātiski varētu dēvēt par ekoloģisku. Tiesaīš uzticamas zīmes rādītājs ir tas, ka kritēriji ir brīvi pieejami, pārbaudāmi, apskatāmi.

Ir bijuši gadījumi, kad uz produkta parādās zīme ar lapu, kurai pat pievienots kaut kāds numuriņš. Bet kad sāk interesēties, ko tā zīme nozīmē, kas ir tās īpašnieks, kādi kritēriji jāizpilda, lai tādu saņemtu, izrādās, ka neko par to īsti nevar atrast. Tas rada pamatotas šaubas.

– Kā atpazīt tos ražotājus, precēs, pakalpojumus, kas neliegti izmanto bio un eko produkta vārdus?

– Pārtikas precēm tas ir vienkāršāk, jo direktīva nosaka, ka

nosaukums “ekoloģisks produkts” var būt tikai tad, ja tas atbilst bioloģiskas lauksaimniecības kritērijiem. Ja nav šī sertifikāta, nevar būt arī dažādi atvasinājumi nosaukumā eko un bio. Bet nepārtikas produktiem šāda strikta nosacījuma nemaz nav. Ir vispārīgi skaidrots, ka šīs paziņojums nedrīkst maldināt un uzpēnējam, ja tas tiek prasīts, ir jāspēj kompetentām iestādēm pierādīt to, ko viņš apgalvo. Bet, ja ir šāda vispārīga eko, bio norāde, kā to īsti var pie-

rādīt vai noteikt? Visvairāk iebildumu ir pret produktiem un zīmēm, kas izskatās pēc bio un eko. Nu, piemēram, visa pudelīte ir noklāta ar ordeņiem, ko pats ražotājs ir izgatavojis, skaidri apzinoties, ka patērētājs neorientējas šādos apzīmējumos.

Bet ir jau arī legālas zīmes, kas jāuc pircējiem prātus. Piemēram, lai domāta nacionālo produktu lietojuma veicināšanas zīme “Zaļā karotīte” ir tipiska mārketinga zīme, taču diemžēl tā ļoti bieži

tiek jaukta ar bioloģiskās lauksaimniecības sertifikātu, kam ir pavisam cita nozīme. Bioloģiskās lauksaimniecības sertifikāts nozīmē, ka saimniecība atbilst konkrētiem kritērijiem, turpretī “Zaļā karotīte” norāda, ka tas ir Latvijā ražots produkts un arī izejvielas ir no pašu zemes nākušas. Bet, lūk, karotīte ir zaļa, un zaļais ir tas, kas vairāk vai mazāk mums asociējas ar vidi.

– Ko varat ieteikt cilvēkiem, kas tomēr gribētu orientēties šajā marķējumu klāstā?

– Ir izveidotas vairākas zīmju rokasgrāmatas jeb gidī. Tāds ir mūsu izveidotais *ekomarķējums.lv*, arī globālais *ekomarķējuma tīmeklis Global eco-labelling network*, kur var iepazīties ar tām ekodizaina zīmēm, kas atbilst starptautiskajiem standartiem.

Arī savu nevalstisko organizāciju izveidojam ar mērķi apvienot ekspertus, kas nodarbojas vai ir darbojušies ar ekodizaina jautājumiem. Mūsu uzdevums ir vairāk runāt ar patērētājiem, iepirkumu sektoru, lai mēs kā iedzīvotāji tomēr spētu sertificētu produktu atšķirt no viltus eko, bio norādēm. Tāpat daudz strādājam ar zaļo iepirkumu. Diskutējam, kā ekomarķējumu šajos iepirkumos var integrēt, lai tas kalpo kā pierādījums un atvieglo pašvaldību iepirkumu speciālistu dzīvi. Ja pašvaldībai ir jānopērk tīrīšanas līdzekļi, tad to izdarīt ir salīdzinoši vienkārši, jo elektroniskajā iepirkumu sistēmā jau ir visa nepieciešamā informācija, bet, piemēram, mēbeļu iepirkumos aina ir nedaudz savādāka, jo Latvijās ražotāji paši vēl nav izgājuši sertifikācijas un atbilstības ceļus.

Ar lepnumu par savu pļavu

Bioloģiski vērtīgs zālājs ir arī ļoti skaists. Īsts *instagrama* modelis.

Pērn noslēdās dabas skaitīšanas ceturtdā sezona, kad eksperti apsekoja un uzskaitīja dabas vērtības, tostarp vairāk nekā 130 000 hektāru zālāja. No tiem vien 45% atzina par bioloģiski vērtīgiem, bet, kā stāsta Latvijas Universitātes lektore, Dabas aizsardzības pārvaldes biotopu eksperte LINDA UZULE, vairākos gadījumos īpašnieki tikai vēlāk atzinuši, ka zālājus aparūši vai apmežojuši.

– Vai arī ir tādi gadījumi, kad pats saimnieks nav pamanījis, ka viņa īpašumā ir vērtīgs zālājs?

– Interesanti, ka šādi gadījumi patiešām ir, un nereti kas vērtīgo saglabājis tieši teritorijās, kuras ir grūtāk aizsniedzamas vai apsaimniekojamas. Taču jāuzsver, ka zālājam apsaimniekošana ir nepieciešama. Lai tas varētu pastāvēt ilgstoši, bez cilvēka neiztik! Šie zālāji gan veido tā saukto sēkļu banku, kas augsnē spēj saglabāties pat vairākus desmitus gadu. Līdz ar to zālājs tiešām var arī dzīvot, cīnīties pats, mēģinot sagaidīt īsto saimnieku, kurš to nopļaus, ļaujot pēc tam uzdzīvot pļavai visā krāšņumā. Īsāk sakot, tā tiešām reizēm gadās – atrodam skaistumu kādā meža laucē, kur agrāk ganīti lopi, bet tas labumiņš zālājā vēl ir saglabājis. Jautājums tikai: cik ilgu laiku tas noturēsies, ja nekas netiks darīts?

Mana pieredze liecina, ka nereti cilvēks ir pārliecināts, ka ar viņa pļavu viss ir vislabākajā kārtībā, pat perfekti – puķes zied un tamlīdzīgi. Taču tad, kad aizbraucam un novērtējam, kas tad tur īsti zied, izrādās, situācija ne tuvu nav “perfekta”. Te jāņem vērā, ka, tāpat kā cilvēki,

arī puķes ir dažādas un ka katrai ir citas prasības pret dzīvi. Tieši tāpēc ir noteiktas bioloģiski vērtīgo zālāju indikatoraugi, ko uzskaitām, tāpat arī retās sugas, ko meklējam. Nereti cilvēkam bez atbilstošas izglītības to konstatēt ir grūti.

– Kādus risinājumus jūs ieteiktu zālāju īpašniekiem?

– Nekas labāks par regulāru pļaušanu vai ganīšanu, kas var arī savstarpēji kombinēties, vēl nav izdomāts. Tā mūsu senči zālājus ir apsaimniekojuši pirms 100 gadiem, kad dabisko zālāju īpatsvars bija 30%, un tā būtu jākalp turpina. Tajā pašā laikā ir gana daudz nosacījumu, ko vajadzētu ievērot. Piemēram, jāvērtē zālāja uzturošā ganāmpulka blīvums, jo dabiskās pļavas ir daudz jutīgākas par sētajām ekosistēmām. Tāpat jāskatās, vai biotopā nav kādas problēmas. Ja tādu nav un arī bioloģiskā daudzveidība ir gana plaša, tad, visticamāk, ar to arī pietiks, ka reizi gadā

teritoriju nopļaujām un nopļauto novācam. Tomēr ir arī situācijas, kad tiek konstatētas kādas problēmas, piemēram, atklātas tā sauktās ekspansīvās augu sugas. Viena no tādām, kas, domājams, daudzām ir pazīstama, ir suņuburķšķis. Ja tāda problēma ir, jādomā, ko darīt tālāk, jo nepietiks vairs ar nopļaušanu kaut kad augustā, visticamāk, vajadzēs tā saukto agro pļaušanu, kas var būt pirms jāņiem vai pat vēl agrāk, skatoties pēc situācijas un laika apstākļiem. Tas sva-

100 gadiem, kad dabisko zālāju īpatsvars bija 30%, un tā būtu jākalp turpina. Tajā pašā laikā ir gana daudz nosacījumu, ko vajadzētu ievērot. Piemēram, jāvērtē zālāja uzturošā ganāmpulka blīvums, jo dabiskās pļavas ir daudz jutīgākas par sētajām ekosistēmām. Tāpat jāskatās, vai biotopā nav kādas problēmas. Ja tādu nav un arī bioloģiskā daudzveidība ir gana plaša, tad, visticamāk, ar to arī pietiks, ka reizi gadā

– Bet, piemēram, sēšana. Vai tādējādi iespējams uzlabot zālā-

ja bioloģisko daudzveidību?
– Latvijā tas varbūt tik īstai attīstās, bet pasaulē tiešām ir iegādājamas dabisko zālāju sēklas. Tā ka teorētiski tiešām tā var darīt: iesēt sēklas un gaidīt, ka zālājs pamazām attīstīsies. To var arī pielietot gadījumos, ja zālājs sabojāts (šobrīd varbūt tas vairs nav tik aktuāli, bet pirms vairākiem gadiem vēl diezgan plaši laukos uzdarbojās mežacūkas), piemēram, ir izveidojies gana liels kailas zemes laukums. Tas jau atkal ir drauds, jo šajā “brīvajā vietā” ātri vien var ieviesties nevēlams sugas. Šādās situācijās var nopļaut labo zālāju un uz kailās zemes izklāt sienu. Tā palēnām izbirs sēklas, bet citu augu ieviešanās būs apgrūtināta vai pat neiespējama. Tāpat var mēģināt izkaisīt sienu smalkumus. Bet, protams, vienmēr ir jāsaprot, ka zālāji mēdz būt ļoti dažādi – ir tādi, kas attīstās mitrās augsnēs, tādi arī būs vairāk.

Taču ir diezgan daudz jāužu, kas kopj zālāju ar lepnumu, tāpat ir tādas vietas, kur patiesībā jau nemaz nav izvēles. Cilvēks var pat mēģināt zemi uzart, bet augsne ir tik sausa, pliekana, ka tur tāpat nekā neizaugs. Tādi gadījumi ir bijuši, ka cilvēks pēc laika atgriežas pie zālāja, kas turpina dzīvot savu dabisko dzīvi.

Taupīt enerģiju ar jaunu domāšanu

Saules baterijas elektrībai, LED apgaismojums, iekārtu automatizācija – tie ir tikai daži no risinājumiem, kurus uzņēmumi ievieš, lai taupītu energoresursus. SIA “Tukuma ūdens” valdes loceklis AINĀRS FELDMANIS skaidro, kā viņa vadītais uzņēmums soli pa solim īsteno tā saucamo zaļo politiku.

Pirms gandrīz gada uzņēmuma teritorijā tika ierīkots saules paneļu parks – uzstādīti 182 saules paneļi ar kopējo jaudu 54,6 kilovati. “Tos ierīkojam, lai saražotu elektroenerģiju pašu patēriņam, turklāt ar atjau-

nojumiem resursiem, tādējādi samazinot iepirktais enerģijas daudzumu. Notekūdeņu attīrīšana saistās ar lielu elektrības patēriņu, un mums šī enerģija ir nepieciešama gan dienas, gan naktī, gan ziemā, gan vasarā nepārtraukti. Mēnesī mēs patērējam ap 90 000 kilovatstundu, kas naudas izteiksmē ir vairāk nekā 9000 eiro. Saules paneļi bija viens no veidiem, kā šo patēriņu samazināt. Vēl gan nav pagājis gads, kopš tie ierīkoti, bet zinām, ka, piemēram, vasarā, kad ir visvairāk saules, tie saražo ap 8000 kilovatu mēnesī, kas ir ap 9% no kopējā patēriņa. Protams, rudenī un ziemā

šīs apjoms ir mazāks, piemēram, arī aizvadītajā decembrī bija ļoti maz saulainu dienu, taču mēs domājam par ieguldījumu ilgtermiņā, jo termiņš, kurā tam vajadzētu atmaksāties, ir 7,5-8 gadi. Izmaksas šīm iekārtām nav mazas – tie ir 1000 eiro par vienu kilovatu jeb kopumā ap 50 000 eiro. Bet, ja runājam par energieefektivitāti, tas nenozīmē ieguldīt un uzreiz arī ieguldīto atpelnīt – tam ir vajadzīgs laiks, un ar to mēs rēķināmies.” Vaicāts, vai nav plānots ierīkot lielāku skaitu saules paneļu, jo teritorijā to pieļauj, A. Feldmanis skaidro, ka pēc uzņēmuma aprēķiniem tie varētu

būt vēl kādi 20 kilovati, ko šādi saražot, jo kopējais attīrīšanas iekārtu patēriņš ir ap 70 kilovatiem, līdz ar to vasarā, dienas vidū, kad ir spēcīgākā saule, ar šo saules enerģiju to visu varētu nosegt: “Tā ka mums arvien ir šī 20 kilovatu rezerve, ko varētu izmantot, bet mēs uz to raugāmies no cita skatu punkta – kā samazināt kopējo patēriņu, izmantojot arī citus energotaupīšanas veidus.”

Vēl “Tukuma ūdens” plašajā teritorijā parastie gaismekļi ir nomainīti ar LED apgaismojumu. “Kopējo ieguvumu neesam rēķinājuši, bet tāds noteikti ir. Pašās attīrīšanas iekārtās esam

ierīkojuši automatiskās skābekļa padeves iekārtas. Agrāk operator vienreiz stundā atbilstoši monitora rādījumam ar roku nodrošināja lielāku vai mazāku skābekļa daudzumu notekūdeņos, bet tagad to dara iekārtas – pēc vajadzības. Iekārtas arī nodrošina vienmērīgu skābekļa piesātinājumu, kas ir ļoti svarīgi,” viņš pastāsta.

Vēl viens risinājums, kā taupīt resursus, ir ēku siltināšana – jaunu veidolu ieguvušas vairākas uzņēmuma ēkas, no kurām viena, kurā uzturas darbinieki, ir nosiltināta. “Vēl plānojam iegādāties jaunu apkures katlu, kas gan līdzīgi kā esošais tiks kuri-

nāts ar apkures degvielu, taču tam būs automatiskās regulēšanas režīms, kas ietaupīs kurināmo. Tāpat arī nākotnē vēlamies izmantot notekūdeņus siltuma ražošanai. Piemēram, ziemā notekūdeņu baseinos ir ap +8°C, līdz ar to, izmantojot siltumsūkni, mēs varētu iegūt siltumu,” stāsta uzņēmuma vadītājs.

Daudz tiek domāts arī par vides sakopšanu. “Apgrīzēt krūmus, ierīkot puķu dobes nemaz, tik ļoti dārgi nesanāk, bet tas uzreiz rada citu sajūtu un arī izskatu uzņēmuma teritorijā, tāpat kā sakārtoti celiņi, ēkas. Tā cenšamies sakārtot vienu vietu pēc otras, lai pašiem apkārtne patīktu. Tas attiecas arī uz tā sauktajiem dūņu laukiem, kuros nonāk notekūdeņu pārpalikumi jeb dūpas. Attīrīšanas iekārtu

teritorijā ir izveidots atsevišķs komposta laukums, savukārt viena daļa dūņu nonāk biogāzes stacijā vai uz zemnieku laukiem.”

A. Feldmanis turpina: “Plānojam iegādāties efektīvākus sūkņus, kompresorus, mums ir vajadzīga jauna centrifūga, kas izcentrē notekūdeņus, nodalot ūdeni no biežās daļas, jo esošā patērē lielu energoresursus. Ir pieejami efektīvāki risinājumi, piemēram, notekūdeņu skrūvju prese. Ceram, ka būs iespēja piesaistīt papildu finansējumu ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstības projektu nākamajā kārtā. Šobrīd mēs gaidām Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas skaidrojumu, kādiem mērķiem finansējumu piešķirs.”

SIA “Tukuma ūdens” valdes loceklis Ainars Feldmanis pasāsta, ka daudzi videi draudzīgie jaunievedumi uzņēmumā īstenoti par pašu nopelnītajiem līdzekļiem par tīklu un pieslēgumu būvniecību, decentralizēto kanalizācijas bedru izvešanas utt.

Latvijas vides aizsardzības fonds
Materiāls tapis ar Latvijas Vides aizsardzības fonda finansiālu atbalstu

Īstais laiks pasmelties dabas spēku

„Īpaši jaudīga enerģija, īstens pavasara dzīvības spēks ir it visā, kas šobrīd dabā zied,” saka pirtniece un zāļu sieva Māra Tīmane no Kazdangas, stāstot, kādi ārstniecības augi vācami maijā.

KĻAVU ZIEDI UN GAIĻBIKŠĪ

„Sniegpulkstenīte, kas ārstniecībā nav tik pazīstama, spēj izlauzties no cietās zemes pašā pavasara agrumā. Kādu enerģiju tā satur! Jebkuram pavasara ziedam ir liela enerģijas deva. Tas ir spēcīgs un jaudīgs,” saka Māra.

„Tagad var vākt kļavu ziedus, kas ir vēl pirms lapām. Nupat biju taipus Daugavas, un tur kļavas jau zied, šaipusē tas notiek mazliet vēlāk. No šiem ziediem var pagatavot ļoti garšīgu tēju. Tā ir smaržīga un garda, un daži saka, ka no tās uzlabojas vīriešaotence. Kļava ir radošuma, mīlestības un draudzības koks, kas dod iekšējo līdzsvaru. Kāpēc lai to spēku un enerģiju nepaņemtu?

Tūlīt būs gaiļbikšu pilnas pļavas. Tie ir labi, lai ārstētu klepu, iesnas, urīnceļu kaitējumus. Gaiļbikšu lapas var taisīt salātos – tā būs kārtīga vitamīnu deva. Nu jau nokavēts, bet, kamēr lapiņas vēl pavisam mazas un sarullējušās, tās var vākt kā garšvielu. Tās ir tik pikantas, ka izžāvētas var izmantot piparu vietā.”

LAKŠI JEB SAVVAĻAS ĶĪPLOKI

Māra stāsta, ka arī lakšu pumpuri ir šobrīd vācami un tos var izmantot kā pikantu garšvielu: „Brīvā dabā tas ir aizsargājams augs, bet daudziem, arī man tie aug dārzā. Lapiņas var taisīt salātos, bet ziedu pumpurus – savākt, izkaltēt un izmantot kā garšvielu. Augam ir līdzīga garša kā ķīplokam, bet maigāka. Var ēst ar biezienu, salātos kopā ar nātrēm un gārsām vai likt klāt omletei. Mēs sākumā mēģinājām lakšus dārzā iestādīt un kultivēt, bet sapratām, ka tie nepakļaujas un neaug dobītē taisnā strīpiņā. Iestādījām ēnainā vietā zem kokiem, nomaļākā dārza stūrī. Tiem jāļauj augt

„Dabā ir tik daudz spēka un enerģijas! Kāpēc lai to nepaņemtu?” jautā pirtniece un zāļu sieva Māra Tīmane.

„Tūlīt būs gaiļbikšu pilnas pļavas. Tie ir labi, lai ārstētu klepu, iesnas, nieru, urīnceļu kaites. Lapas būs kārtīga vitamīnu deva.”

pašiem savā nodabā. Lakšus var uzglabāt arī saldētus – samaļ un glabā mazos kubciņos.”

AVOTU KRESE

„Avotu krese pie avota aug visu ziemu, un tā ir vitamīniem bagāts augs. Pavasarī sazaļo īpaši,” stāsta Māra. „Tās garša atgādina kaut ko starp sinepēm un mārrutku – pikanta. Var likt pie kefīra, biežpiena. Esmu cepusi pikantos plācenīšos.”

BĒZU, PRIEŽU PUMPURI UN BRŪKLEŅU LAPAS

Maijā vācami bērzu un priežu pumpuri: „Bērziem apkārt jau

redzama zaļā miglīna – tas nozīmē, ka plaukst pirmās lapas. Kā pumpurus, tā mazās lapiņas var vākt. Pumpurā spēks ir koncentrētāks, bet derīgi abi. Tēja būs laba žultspūslim, nierēm, pret ādas slimībām. Bērzs ir universāls – ne par velti vecos laikos slotas izmērcēja ūdenī un tad to izmantoja matu skalošanai.

Priežu pumpurus vācot, nevar ņemt vidējo. Tas ir vislielākais, ko kārojas paņemt, bet tas ir zara turpinājums. Jāvāc vairāki mazākie tam apkārt – tie noderēs tējai pret saaukstēšanos un tam, lai ārstētu elpceļu saslimšanas. Priedei ir priekša enerģija, tādēļ, staigājot pa priežu mežiem, bieži vien uzlabojas oma.

„Lazdu mizu tēja – pudeļu birste asinsvadiem.”

Pavasārī ieteicams vākt brūkleņu lapas. Tās ir enerģijas un spēka pilnas, būs labas pret nieru kaitējumus, nierakmeņiem, derēs vielmaiņas slimību ārstēšanai.”

NĀTRE, GĀRSA, VIRZA

Šobrīd vācamas arī ar dzelzi bagātās nātru lapas – tām ir pretiekaisuma iedarbība, tās mazina ādas iekaisumus, palīdz pret kuņģa kaitējumus. Tās var lietot tējā vai arī samaltas pulverī. „Man patīk pulveris,” saka Māra. „Es neesmu tik liela tēju dzērāja, lai pietiekamā daudzumā tā uzņemtu vitamīnus un visas vērtīgās vielas, bet pulverī varu pielikt pie salātiem,

biežpiena, zupas, mērcītes.

Arī gārsu lapas noderēs kā garšviela, kas palīdz kuņģa un zarnu trakta, nieru un urīnpūšļa saslimšanās. Virza derēs svaigai ēšanai.”

SAKNES

Māra skaidro, ka ārstniecisko augu saknes jāvāc agrā pavasarī vai ļoti vēlā rudenī: „Kad augam ir miera periods, tad lielākais spēks ir saknēs. Kad sāk plaukt pirmās lapas, spēks ir tajās. Kad sāk ziedēt, spēks ir ziedā. Kad briedina sēklas, tad spēks ir tajās. Kad laksti nokrīt, spēks ir atkal saknē.

Kalmju saknes vākt ir sarežģīti, jo jāizrok no dīķa un agrā pavasarī un rudenī ūdens ir auksts – ķēpīga darīšana. Bet es neesmu atradusi labāku līdzekli pret kuņģa kaitējumus un vēdera vīrusiem. Kalme labi sakārto zarnu mikrofloru. Tējā kalmju saknes neesmu dzērusi, bet, kad plosās rotavīrusi un tārpī, pietiek pakošļāt saknes gabaliņu. Tas ir stiprs, bet kaite ātri pāriet. Kādreiz pati ņemu līdzīgu ceļojumos. Samaļu pulverī, naža galu iedzeru, un ir labi. Šo augu vakarā pirms gulētiešanas var lietot arī tad, ja no rīta nav svaiga elpa. Ja smaka ir nevis nelabotu zobu, bet kuņģa dēļ, ar laiku tas pāriet, jo kuņģis tiek savests kārtībā. Kalmju saknes ir ļoti spēcīgs un iedarbīgs pirts skrubis.

■ Augos, kas aug virs zemes, spēks ir pilnmēnesī. Tie vācami trīs dienas pirms un pēc tā.

■ Augos, kas aug zem zemes, spēks ir tukšā mēnesī.

■ Augi, kas auguši gaismā, jāžāvē tumsā. Tie, kas auguši tumsā, jāžāvē gaismā.

„Vācot priežu pumpurus, kārojas paņemt vidējo – tas ir vislielākais, bet tas ir zara turpinājums. Jāvāc mazākie tam apkārt.”

Labas ir pieneņu saknes – tās ir tikpat iedarbīgas kā žeņšeņs. Labi der pret aknu kaitējumus un pret vēzi. Tās stiprina organismu pēc saslimšanām. Tā ir sakne, kurai katram būtu jābūt zāļu skapītī.”

MIZAS

„Mizas vislabāk vākt agrā pavasarī, kad kokiem vēl nav lapu un kad tajās ir vislielākais spēks, bet var arī vēlāk,” stāsta Māra.

„Lazdu mizu tēja ir ļoti laba asinsvadu tīrītāja. Kā saka mana skolotāja Sarmīte Strautmane, tā ir pudeļu birste asinsvadiem. Kārķu mizas var samizot un samalt – tas ir dabīgais aspirīns. Var no mizām izveidot vīkšķiņus un vannā ar tiem noberzties. Tie ne vien attīra, bet arī noņem sāpes. Švammes vietā var izmantot arī liepu mizas. Vecākām liepām pie pamatnes parasti saaug atvasītes – mizošanai var izmantot tās. Mazgājoties tās pat mazliet šūmējas.

„Pieneņu saknei katram būtu jābūt zāļu skapītī.”

Zinu, ka mizas liek zem palaga un guļ virsū. Patī esmu gulējusi uz papardēm. To forma atgādina mugurkaulu, un gulēšana uz tām palīdz. Bieži vien augi ar savu izskatu pasaka priekšā, kam tie var līdzēt.”

Koki dzīvo mums blakus. Ko tie stāsta?

Ko par sevi var pavēstīt bērzs, egle, priede, ozols, liepa, kļava, apse, melnalksnis, baltalksnis un osis, tas lasāms aprīlī klajā laistajā grāmatā *Koku stāsti*.

Autores Aija Zviedre un Sigita Vaivade un māksliniece Rūta Kazāka šo darbu izdevušas ar Meža attīstības fonda un SIA *Mežinieks RS* atbalstu. Tirdzniecībā tā nebūs, bet tas tiek dāvināts visām pirmskolas mācību iestādēm, skolām un bibliotēkām Latvijā.

STARP DIVĀM JUBILEJĀM

Meža speciāliste S.Vaivade stāsta, ka sadarbībā ar A.Zviedri un R.Kazāku šī ir jau otrā grāmata. „2018. gadā izveidojām grāmatiņu *Koku bērnudārzs*, ko dāvinājām visiem, kuri bija atbraukuši uz pasākumu *Meža ABC*. Tā kā arī šopavas gatavojāties to rīkot un šī būtu bijusi desmitā reize, izlēmām atkal izdot grāmatu. Lai gan situācija pasaulē ielikusi mūs citā dimensijā, tas netraucēja grāmatiņu rakstīt. Iesākām tad, kad Aijas kundze svinēja 90. dzimšanas dienu, un beidzām tad, kad es svinēju 50. dzimšanas dienu. Grāmata tapusi starp apaļām jubilejām. Koki tajā ir personalizēti un stāsta paši par sevi, ko tie augot var redzēt un just. Tā ir vērtīga grāmata kā bērniem, tā meža īpašniekiem un dabas mīļotājiem.”

Koku stāstos ir R.Kazākas zīmējumi, Ievas Benefeldes un Dainas Rudzītes fotogrāfijas, ar tehnisku palīdzību iesaistījusies Sigita meita Līva Vaivade, tekstu redaktore ir Mārīte Milzere, izdevums nodruķāts Kuldīgas *Māras drukā*.

Jolanta Hercenberga
Sigitas Vaivades arhīva foto

palaimējies ieaugt vietā, kur garām iet iela. Tā ir starp gājēju celiņu un pagalmu. Jau tik liela, ka nocirst to vairs nedrīkst – sasniegusi dižkoka resnumu.

Grāmatā ir arī informācija par to, kādi koki saudzējami. Par to gribu rakstīt nākamo darbu – par mežu. Uzskatu, ka vajadzētu saudzēt arī tos kokus, kuri pēc desmit, 20 vai 30 gadiem būs dižkoki. Pašlaik nostāja ir tāda: ja nav dižkoks, drīkst nocirst. Bet, ja pilsētās nesaudzēsim tos kokus, kuri par tādiem var kļūt, mūsu bērniem nebūs iespējas tos redzēt.”

VĒRTS ATVĒRT!

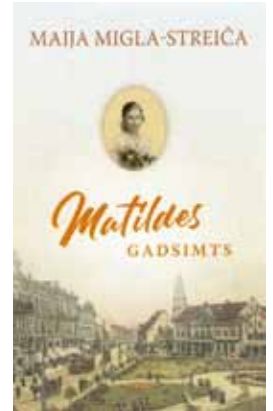
Iesaka filoloģe Mārīte Milzere.

Dzīve ar visiem plusiem un minusiem

Maijas Miglas-Streičas romāns *Matildes gadsimts* izved cauri 94 gadiem pagājušajā gadsimtā – tik nodzīvoja viņas vecmāmiņa Matilde, kuras dzīvē stāsts likts darba pamatā. Liepājas Velneciems (manā pusē gan saka – Vellociems) ir viena no galvenajām darbības vietām, bet Kuldīgā, iespējams, joprojām dzīvo kāds no Austras (Matildes meitas) audzināmās 1947. gada 2.b klases. Varbūt kāds tālaika Kuldīgas pamatskolas audzēknis atceras pionieru vadītāju Austru? Lasīju romānu un mēģināju, sekojot Austras gaitām, lasot viņas dienasgrāmatu, *Padomju Kuldīgas* rakstu fragmentus, ieraudzīt pēckara pilsētu un uzskatos tik dažādos kuldīdniekus.

Matildes meita gan simpātijas nerada, toties autore atklātība, runājot par savu dzimtu, gan M.Migla-Streiča nemēģina moralizēt, nosodīt, tiesāt kādu – viņas izpildījumā tā ir dzīve ar visiem plusiem un minusiem: cilvēki mīl, krāpj, melo, strādā, priecājas...

Tikpat svarīgas, cik teksts, ir dažādu laiku fotogrāfijas. Veroties tajās, brīžiem piezogas pat skaudības velniņš – kā tie cilvēki pratuši svinēt, priecāties, turēties kopā, lai cik knapa rocība dažkārt bijusi! Un Matilde – uz tādām vecmāmiņām balstījusies ne viena vien paaudze un dzimta.

KATRAM IR PROTOTIPS DABĀ

Mežzinātniece A.Zviedre ir cieņjamos gados un atzīst, ka slikti redz, tādēļ tekstus diktējusi cilvēkam, kurš tos pieraksta, bet iecere radusies jau sen: „Es zinu, ka daudzi bērni kokus nepazīst. Dzīvo kādam blakus, bet neko par to nezina. Arī vecāki nevar izstāstīt. Tādēļ visus desmit kokus, kas Latvijā paši dabiski pavairojas, aprakstījam vienkāršā, viegli uztveramā valodā.”

A.Zviedre atklāj, ka ikvienam esot prototips dabā: „Kad rakstīju, iedomājos reālu koku. Es to sevī izjutu. Man pie mājas aug kļava. Tai

REKLĀMA

No 500 eiro līdz līderpozīcijai Kurzemē

8. maijā pirmo gadskārtu svinēs lauksaimniecības produkcijas veikals *Agrostor* Kuldīgā, Graudu ielā 3h.

Tas ir ģimenes uzņēmums, kurā saimnieko Lina un Māris Tūteri, bet lieli palīgi vecākiem ir arī dēli Miķis un Marko.

Ko *Agrostor* piedāvā?

Lina Tūtere: Lauksaimniecības tehnikas rezerves daļas, barību lopkopībai, putnkopībai, truškopībai, preces dārzkopjiem. Sadarbojamies ar Baltijas un Eiropas lielākajiem ražotājiem un piegādātājiem, tāpēc klientiem spējam piedāvāt augstas kvalitātes preces.

Kā radās doma par veikalu?

L.T.: Neesam liels uzņēmums – esam ģimenes uzņēmums. Sapratām, ka mums ar vīru ir interese par lauksaimniecību. Sākotnēji vīrs nodarbojās ar tehniku un rezerves daļām. Vēlāk radās ideja atvērt veikalu, piedāvājot arī barību un inventāru lopkopībai. Pateicoties klientu vēlmēm un ieteikumiem, esam izauguši un piedāvājam tādas preces, kas viņiem vajadzīgas. Paldies uzticīgajiem klientiem, kuri ar mums ir kopā no pirmajām dienām! Tā no maza veikala izaugām par lielu uzņēmumu.

Māris Tūters: Sākotnēji veikals bija vien 25 kvadrātmetri, bet tagad esam izauguši līdz 160.

Uzdrošinājāties veikalu atvērt pandēmijas laikā.

M.T.: Mazliet pirms tās. Nebaidījāmies, jo tolaik bijām ierauti ritenī un virzījāmies

8. maijā

SIA *Agrostor* veikala darba laiks ir no 9.00 līdz 15.00. Īpašais piedāvājums – **10% atlaide** visām precēm, kas ir veikalā.

uz priekšu. Atpakaļceļa nebija, bija jāsteno iecerētais.

L.T.: Redzējām, ka šajā nišā nav lielas izvēles Kurzemē. Tādēļ saskatījām iespēju piedāvāt preču dažādību un lielāku izvēli. Protams, ir jau arī sarežģījumi, bet neatlaidīgi ejam uz priekšu. Mēs ticam tam, ko darām.

M.T.: Pavisam kopā mums jau ir ap piecdesmit sadarbības partneru no dažādām Eiropas valstīm. Kvalitātes ziņā mums uzlikta augsta latiņa. To prasām paši no sevis un sagaidām arī no partneriem.

L.T.: Mums izveidots arī interneta veikals www.agrostor.com. Tur klienti var iepazīties ar pie mums pieejamiem ražojumiem, to aprakstiem un, protams, arī cenām. Nodrošinām klientiem iespēju iepirkties vairākos veidos.

Kā savus klientus atrodāt?

M.T.: Tās noteikti ir labas atsauksmes no klientiem, ko viņi nodod saviem draugiem, paziņām. To dzirdam no klientiem, kuri ienāk pie mums veikalā. Reklamējamies arī gan laikrakstos, gan sociālajos tīklos.

Kādi ir tuvākie plāni un mērķi nākotnei?

L.T.: Pirmajā gadā vadījāmies pēc izjūtām, ta-

gad ir konkrēts mērķis – zinām, kādā virzienā vēlamies iet. Kurzemē šīs jomas līderiem jau minam uz papēžiem. Mēs noteikti gribētu kļūt par Kurzemes līderiem.

Vai konkurence ir jūtama?

M.T.: Par konkurentiem nedomājam – mums ir sava vīzija.

L.T.: Nav tā, ka konkurentus neņemam vērā. Skatāmies, ko viņi dara, bet nekopējam – raugāmies citā virzienā. Gribam būt atšķirīgi. No klientiem esam saņēmuši labas atsauksmes. Tas nozīmē, ka ejam pareizā virzienā.

M.T.: Mērķis ir tāds, lai klients visu nepieciešamo var nopirkt vienā vietā.

L.T.: Mums nav milzīgu investīciju kā korporatīviem uzņēmumiem. Visu darām lēnām – soli pa solim.

Vai jums bija savs starta kapitāls, vai ņēmt kredītu?

M.T.: Mums kredītu nav. Pirmais ieguldījums bija 500 eiro. Sākām 3. stāva dzīvoklī Rīgā, vēlāk pārcēlāmies uz Kurzemi, Kuldīgu. Te esam tuvāk klientiem.

L.T.: Kuldīga ir Kurzemes centrs – stratēģiski laba vieta. Iepriekš šeit dzīvoju pāris gadu,

SIA *Agrostor* veikalā var iegādāties:

- ▶ barību mājputniem, liellopiem, aitām, trušiem,
- ▶ inventāru, aksesuārus, kopšanas piederumus,
- ▶ dažādas preces dārzkopībai.

kad strādāju *LMT* veikalā.

Vai jūsu bērnība pavadīta laukos?

M.T.: Esmu no Jūrmalas, bet bērnībā vasarā daudz strādāju pie vecvecākiem laukos.

L.T.: Es bērnību esmu pavadījusi lielā fermā Saldus novada Ezeres pagastā. Kolhoza laikā mamma slauca govīs. Lauksaimniecība man nav sveša. Zināšanas mums ir, bet pie tām neapstājamies – visu laiku mācāmies un attīstāmies.

www.agrostor.com

Visi veido vienu ekosistēmu

„Mēs esam kā ģimene, kas kopā smejas, viens otru nenodod un vienmēr palīdz otram, kā var,” tā par savējiem saka Kuldīgas 2. vidusskolas 12. klases audzēkne Anna Marija Sileniece. Klasē mācās 12 jauniešu.

IZNĀCA NEAPZINĀTI

Klases audzinātāja, vizuālās mākslas un mājturības skolotāja Ivonna Zīverte šeit sākusi strādāt 2001. gadā: „Es biju tāds pats vidusskolēns kā mūsdienu vidusskolēni, kuri līdz pēdējam mirklim īsti nezina, par ko vēlas kļūt. Skolotājas profesija nebija apzināta izvēle. Pievērsos tam, ko protu un kas man patīk. Ceļš mani aizveda uz Liepājas Universitāti, kur apguvu vizuālās mākslas, mājturības un kultūras vēstures skolotājas profesiju. Piecos gados tā īsti neapzinājos, ka mana nākotne būs skola. Tikai 5. kursā praksē sapratu, ka man ļoti patīk strādāt ar bērniem. Tiešām es mīlu to, ko daru.”

Šī ir otrā reize, kad klase izaudzināta līdz skolas beigšanai: „Sāku audzināt no septītās. Tas ir gana ilgs laiks, lai iepazītos un redzētu, kā viņi pieaug. Tagad jaunieši ir arvien patstāvīgāki, viņiem nav vajadzīga pieķeršanās – viņi ir personības. Esam uz laiku kopā, viens no otra mācāmies, iegūstam un arī dodam.”

DAROT ESI DALĪBNIEKS

Vidusskolu sākuši 18 jaunieši no divām apvienotajām klasēm. Tagad palikuši vien 12: „Arī attālinātā mācīšanās ieviesa korekcijas – kāds saprata, ka var mācīties tālmācībā vai neklātienē, vienlaikus strādājot. Attālinātās mācības ir pārbaudījums visiem, un dažiem motivācija aprūkstas, parādās apātija. Atsākot klātienes stundas divreiz nedēļā eksāmena priekšmetos, viņi sajūsmīnājās kā mazi bērni. Komunikācijas bija pietrūcis. Liela daļa atzina, ka pieradusi mācīties attālināti.”

Audzinātāja atzīst, ka klasē nav īpašu līderu, kas uzņemtos iniciatīvu un virzītu arī pārējos: „Es vienmēr mācu: ja ir kāds uzdevums, vienalga, vai patīk vai ne, tas jāizdara. Tad darām visi kopā. Tā tas bijis līdz šai dienai. Klasē trūkst iniciatora un vilcējspēka, un dažkārt to uzņem es, kaut vēlētos, lai dara viņi paši, taču, kad ideja ierosināta, visi labprāt piedalās. Darot jau tu arī esi dalībnieks.”

DUMPJU LAIKI

I.Zīverte atceras, ka sākums kopā bijis savdabīgs. Iepriekšējā audzinātāja bija, un skolēni ar maiņu jutušies visai neapmierināti: „Uz Janu apvainojās, ka viņa skolēnus atdevusi, savukārt uz mani dusmojās, ka esmu viņai atņēmusi. Vienu brīdi abas bijām

tās sliktās, kaut patiesībā neviena nav vainīga. Kādu laiku skolēni Janu pat nesveicināja un arī uz mani skatījās nīgrī.”

Arī 8. klasē bijis nemierīgs laiks. „Mēs esam bijuši skolā teju sliktākā klase, taču nu esam viena no foršākajām. Toreiz skolotāji sūdzējās par viņiem, viņi – par skolotājiem. Vadība un sociālais darbinieks nāca vērot uzvedību. Ir darīti nedarbi, skolēni lēkuši ārā pa kabineta logu, taču arī šis laiks saistās ar patīkamām atmiņām,” smeļ skolotāja.

Renārs Mednieks apstiprina, ka klasei patīk pajokot: „Man patīk tas, cik nenopietni visi var būt, un pat citādi sliktā dienā mums ir jautri.” Elizabete Kļava: „Klasesbiedri ir ļoti dažādi, un tas laikam man viņos visvairāk patīk. Ar katru var runāt par savām tēmām, un nav sajūtas, ka kāds mani nesaprastu.” Sintija Kārklīņa: „Lai vai kāda mums ir komunikācija, zinu, ka satiekoties jutīsim sirdī siltumu.”

I.Zīverte nespēj visus raksturot dažos vārdos: „Es katru uzlūkoju kā individu un personību. Man viņi patīk. Kopumā ir paklausīgi, kaut gājīs visādi. Katrs ir tik atšķirīgs. Ir tādas meitenes, kas mēdz būt provokatīvas – izaicina gan skolotājus, gan klasesbiedrus, ar uzvedību cenšas pārbaudīt otra pacietību un reakciju. Ir arī klusie bērni, introvertie, un tas ir viņu šarms. Visiem nav jābūt vienādiem. Tomēr šķelšanās neļūtu. Visi veido vienu ekosistēmu.” Nu šī klase ir pēdējā no vidusskolā palikušajām, jo mācību iestāde pārtop par pamatskolu.

GALDA SPĒLES UN VISSARKANĀKĀ KLASĒ

Nākamos absolventus vieno daudzi jauki brīži. E.Kļava atceras: „Paliks tikai labākās atmiņas – smieklu piepildītās klases, sīkumainie strīdi ar klasesbiedriem un visas mūsu pašu plānotās ekskursijas, kurās beigās neizbraucām, jo nevarējām saorganizēt. Vismīlākā atmiņa ir fukšu nometne vasarā pirms 10. klases. Tās mērķis bija vienam otru iepazīt, jo pēc vidusskolas a un b klase apvienojās. Gājām pārgājienā uz Rendu, spēlējām spēles, braucām ekskursijās – lieliski pavadījām laiku. Tobrīd vēlējās, lai tās prieka un laimes izjūtas nekad nepazustu.”

Kristai Bērtulsonai atmiņā paliks ekskursija uz Līvu akvaparaku, R.Medniekam – ceļojums uz Horvātiju. Arī par skolas laiku viņam pozitīvas atmiņas: „Es te

Kuldīgas 2. vidusskolas 12. klase. 1. rindā: Baiba Gierkena, Krista Bērtulsona, Sintija Kārklīņa, Aivis Krūtainis, Terēze Dzene. 2. rindā: Renārs Mednieks, Anna Marija Sileniece, Kevins Romans, Laura Kaltņiece, Elvis Barons, audzinātāja Ivonna Zīverte, Elizabete Kļava, Adriāns Šefanovskis.

mācos jau no pirmās klases, un kolektīvs gadu gaitā ir ļoti mainījies. Visi, kurus te gadījies sastapt, bijuši kolosāli.”

S.Kārklīņa Kuldīgas 2. vidusskolu sauc par savējo jau no piecu gadu vecuma, kad apmeklējusi sagatavošanas grupiņu: „Esmu redzējusi, kā mainījās skolas sienas, katrs stūrītis, kur starpbrīžos ar klasesbiedriem čalojām. Tās ir manas labākās atmiņas.” Ar klasi pavadīts ilgs laiks, izveidojušies iekšējie joki un atmiņas, ko citi varbūt nesaprastu.

„Esmu redzējusi, kā mainījās skolas sienas, katrs stūrītis, kur starpbrīžos ar klasesbiedriem čalojām. Tās ir manas labākās atmiņas.”

Arī audzinātāja atceras: „Visvairāk atmiņā ir pasākumi, īpaši iesvētības vidusskolā jeb fukši. Mana klase veselu nedēļu pieņēma dažādus pārbaudījumus: vienu dienu bija jānāk pidžamā, citu – bez telefona vai vakartēpos. Visi atsaucīgi piedalījās un guva gandarījumu. Atceros arī klases vakaru 11. klasē, kurā pamudināju iepazīt galda spēles, un visi tā aizrāvās, ka līdz skolas ballei nemaz neaizgāja un palika līdz pēdējai apkopējai. Esam braukuši gan uz hokeju, gan muzejiem un darbnīcām, gan uz ārzemēm: Somiju un Zviedriju.

Jaunatni grūti pārsteigt un ieinteresēt – viņiem visa kā ir gana.” Interesanti gājīs Valentīna dienā, kad sacentušies par sarkanākās klases titulu: „Uzvarējām, jo bijām vissarkanākie. Skolotāja Jana pušiem atnesa sava vīra sarkanos darba kombinezonus.”

KĀDS DZIED, KĀDS CILĀ SVARUS

Audzinātāja smaida, ka te ir gan dziedātāji, gan sportisti: „Ja vajag, visi kāpj uz skatuves un dzied, kā tas bija Ziemassvētku koncertā. Tas viņiem no Janas, tāpēc mūzika ir tuva. Lepojamies ar Kevinu Romanu, kam ir ļoti labi sasniegumi trīscīņā, ar dziedošajās meitenēm Kristu Bērtulsoni un Elizabeti Kļavu, olimpiāžu dalībniekiem Sintiju Kārklīņu, Renāru Mednieku, Adrianu Šefanovski.” Kevins un Laura Kaltņiece uzvarējuši Lāčplēša un Laimdotas konkursā, S.Kārklīņa vadījusi skolas pasākumus, vairāki piedalījušies starptautiskajos projektos *Erasmus+*, *Sveika, Latvija!* un citos.

Intereses un arī mīļākie priekšmeti ir atšķirīgi. K.Bērtulsonai patīk sports un mūzika, R.Mednieks dod priekšroku matemātikai: „Tā man ir mīlākā tikai tik ilgi, kamēr saprotu mācību vielu. Nepatīk ķīmija – nekad neesmu izpratis un neceru vairs saprast.” E.Kļavai sirdij tuva ir mūzika: „Mācījos arī mūzikas skolā, un tas bija vismaz viens priekšmets, kas padevās, taču vidusskolā kā mācību priekšmets tas beidzās. Patīk latviešu valoda un literatūra, jo arī tie vismaz nedaudz padodas. Var rakstīt esejas, domrakstus un viedokļus. Man patīk izteikt savas domas.”

A.M.Sileniece izbaudījusi mājturību un vizuālo mākslu: „Tās

man padodas, un šajās stundās skolotāja vienmēr sagatavojusi daudz interesanta. Es gribētu mācīties kaut ko par mākslu. Paldies skolotājai Ivonnai par interesantajām stundām un to, ka vienmēr ir ar mums!”

MŪŽU DZĪVO, MŪŽU MĀCIES

Skolēni cītīgi gatavojas eksāmeniem, līdz tiem palicis maz. E.Kļavai tas raisa dalītas jūtas: „Ir tik nepatīkami un tajā pašā laikā patīkami saprast, ka beidzot pienācis laiks, kad vidusskolu beigsim. Divpadsmit gadus dienā gājām mācīties. Tas šķiet tik neticami. Šie gadi pavisam noteikti man iemācījuši atbildību pret pienākumu. To, ka jāmacās, darbi jānodod laikā un ka bez iesmesliem skolu nedrīkst kavēt, lai gan ir gājīs visādi.” K.Bērtulsona uzskata, ka šim laikam vislabāk atbilst frāze *Mūžu dzīvo, mūžu mācies*. S.Kārklīņa dalās izjūtās: „Divpadsmit gadi man iemācījuši to, ka laiks skrien ātri, ja cenšas to panākt.” R.Mednieks sapratis, ka teiciens *Dots devējam atdodas* saturot daļu patiesības: „Palīdzī cītim, un citi palīdzēs arī tev.”

Daudziem plāni vēl neskaidri, taču audzinātāja vēlē sekot sirdsbalsij: „Dariet to, kas patīk un padodas, esiet jūs paši, nezaudējiet cilvēcību, godīgumu, sevi pašu! Jūs esat vērtība un daļiņa no manas dzīves. Ticu, ka katrs satiktais cilvēks nav satikts velti. Tas sniedz unikālu pieredzi, vērtīgu mācību. Uztveriet katru izaicinājumu kā iespēju kļūt gudrākiem un vairāk pieredzējušiem, nekā bijāt vakar! Iespēju pieņemšana prasa piepūli, piepūle veido raksturu, raksturs – likteni. Ieguldītais vienmēr būs vērtīgāks par ietaupīto. Gandarījums sniegs piepildījumu. Sētais nesīs ražu.”

SARUNA AR JUBILĀRI

Svētki ir jāsvin!

Šodien ir dzimšanas diena Skrundas novada pašvaldības administratīvo lietu nodaļas vadītājai Ingai Freimanei. „Par katru dienu jāpriecājas, un, ja tie vēl ir svētki, tad noteikti jāsvin,” teic vienmēr smaidīgā jubilāre.

Kā optimisti viņu raksturo arī kolēģi – nodaļā darbs ir ne tikai ar *papīriem*, bet arī dažādiem cilvēkiem, un svarīgi viņus sa-prast un atrast kopīgu valodu. Inga to protot.

DZIMUSI DARBĀ

Inga nākusi pasaulē Kuldīgas novadā kā otrais bērns ģimenē, kurā izaudzināti pieci. Mamma, ļoti strādīga sieviete, līdz pat dzemdībām nevienam darbu nav atlikusi uz citu laiku. Kad pienācis noliktais brīdis, vēl gribējusi pabeigt sakrāmēt malku. Izdarījusi to un tad mudīgi uz slimnīcu. „Diezgan agri es esot nākusi pasaulē – četros no rīta, šķiet, trešdienā. Kā saka, esmu nevis svētdienas bērns, bet dzimusi darbā, gandrīz vai pie malkas grēdas. Tā kā esmu otrais bērns, mamma zinājusi, kas darāms, neesot satraukusies. Un meitēns ātri bijis mājās.”

KUPLĀ ĢIMENĒ

Dzimšanas dienas Ingas ģimenē jau kopš bērnības svinētas jautri – ar kārtīgu ballīti, šampānieti, kūku un dāvanām. Tā notiek joprojām un plānots arī turpmāk, vismaz ģimenes lokā, ņemot vērā pandēmijas ierobežojumus.

Ingai un vīram Jānim ir meita Elva un dvīņu puikas Harijs un Henrijs. „Nav jau teikts, ka ballīte jātaisa tieši dienā, kad esi dzimis. 40 gadu jubileju pirms diviem gadiem rīkoju pat nedēļu agrāk kopā ar draudzeni, kurai bija tikpat apaļa jubileja. Tādu smuku pensionāru ballīti uzrīkojām!”

GALĀ TIKT VAR

Pandēmija, dažbrīd neziņa par nākotni un ekonomiskās grūtības Ingas optimismu nav mazinājušas. Tiesa, attālinātais darbs

„Varu teikt paldies vecākiem, ka esmu. Mamma gan teica, ka es esot aprīļa pēdējais joks – dzimusi 30. aprīlī. Man patīk, ka nākamā vienmēr ir brīvdiena. Padomju laikos visi gāja gājienā un man par godu sauca *urrā*,” smeļ skrundeniece Inga Freimane.

vietā Skrundas pagastā Ventas krastā. To viņi iegādājās un sāka pārbūvēt pirms daudziem gadiem. Kā jau lauku sētā, darba nekad netrūkst.

KĀ DIEVA AUSĪ

„Tā jau viss rit savu gaitu, bet šajā brīdī ir neliels nemiers administratīvi teritoriālās reformas dēļ,” Inga atzīst. „Kā pievienotie novadi attīstīsies, kam darbs būs un kam nebūs... *Lejasmāļi* mums ir miera osta – dzīvojam tur kā Dieva ausī. Tā ir vieta, kur atpūsties un atgūt spēku. Paldies Dievam, ka man ir šāda dzīve: bez kara, bez lielām nelaimēm un dabas stihijām. Esmu priecīga par bagātīgo radu un draugu pulku un fantastisko ģimeni – vīru, bērniem, Ričuku – un mūsu mājām.

Jūtams, ka pamazām cilvēki atgriežas mājās. Savulaik aizbraukuši uz ārzemēm kā Sprīdīši laimes podu meklēt. Nezinu, vai atraduši, bet atgriežas. Tāpat daļa, kas aizbrauc uz Rīgu, paskatās, apbružājas, līdz saprot, ka labāk ir mājās. Man bēgt prom nekad nav gribējies, vienīgi pavērt plašākus apvāršņus un mācīties.”

Daina Tāfelberga
Ingas Freimanes arhīva foto

un bērniem mācības bijis interesants pārbaudījums. Meitai ir 13 gadu, viņa mācās 7. klasē, dvīņiem – desmit, viņi mācās 4. klasē. Uz neilgu laiku skolas gaitas klātienē Skrundas novadā tika atjaunotas, bet tagad atkal

jāmācās mājās.

Savukārt Ingai darbavieta esot gandrīz kā otrās mājas, darāmā mazāk nav kļuvis, bet tas jāpaveic lielākoties attālināti. Galā tikt varot. Turklāt Freimaņiem ir sava māja *Lejasmāļi* skaistā

VESELĪBAI

Pret pavasara nogurumu

Katrīna
Spuleniece-
Aišpure,
uztura speciāliste

Nereti pavasarī pēc garās ziemas jūtam īpašu nogurumu. Un ikdienas paradumi ļoti ietekmē to, kā jūtamies, cik stipra ir veselība kopumā. Cilvēka labsajūtas atslēga nav tikai uzturs.

ATPŪTA

Noteikti jādomā par labu atpūtu, lai darbs un atpūta būtu līdzsvarā. Svarīgi ir pietiekami izgulēties, kā arī izvēlēties veselīgus brīvā laika pavadīšanas veidus, piemēram, pastaigas, izbraucienus dabā. Arī tagad tas ir labs veids, kā nomainīt vidi un izkustēties kopā ar ģimeni un draugiem.

APĒSTĀ DAUDZUMS

Viens no veselīgas ēšanas pamatiem ir produktu daudzums. Pārēšanās un pārlietu lielas porcijas vai, gluži pretēji, mazas un retas ēdienreizes, vienveidīgs uzturs ietekmē pašsajūtu. Ja neēdam pietiekami vai trūkst būtisku uzturvielu, organismam

trūkst spēka. Ja apēdam par daudz, jūtamies miegaini un noguruši. Jādomā par veselīgām uzkodām, lai roka nestieptos pēc neveselīgiem našķiem. Svarīgi arī ēst lēni, ēdienu izbaudot un domājot par procesu, nevis aprīt, garām skrienot vai sēžot pie televizora.

UZTURA DAŽĀDĪBA

Dabīgos vitamīnus uzņemam ar augļiem un dārzeņiem: jo krāsaināki, jo labāk. Katrā ēdienreizē jāiekļauj svaigi dārzeņi, un tagad vitamīnus varam uzņemt, ēdot galviņkāpostus, burkānus, ķirbjus, bietes, seleriju kātus un saknes, dažādus zaļumus, arī augļus un ogas. Svaigus zaļumus, piemēram, lokus vai kressalātus, var izaudzēt pat uz palodzes. Jāatceras par krājumiem saldētavā.

Nedrīkst aizmirst par bioloģiski aktīvajām vielām, kas ir bišu produktos, kā ziedputekšņi un bišu maize. Svarīgi ēdienam pievienot ķiplokus, sīpolus, čili, kurkumu, bet dzeramo ūdeni var papildināt ar citrona šķēli, sauju dzērveņu vai smiltsērķšķu – tas dod papildu garšu un antioksidantus, kas pavasarī palīdzēs justies enerģijas pilniem.

MANAS ATZIŅAS

„Būt pateicīgai par visu, ko dzīve sniedz”

Iveta Brence, Tautas tēlotājas mākslas studijas *Kuldīgas palete* vadītāja, pedagoge Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā

- Latvijā mani visvairāk iepriecina krāšņā daba ar upēm, ezeriem un jūru.
- Latvijā mani visvairāk apbēdina pamestās viensētas.
- Kuldīgā visvairāk iepriecina vecpilsēta ar īpašo šarmu, arhitektūru un kultūras pasākumiem, kas harmoniski iekļaujas šajā vidē.
- Kuldīgā visvairāk apbē-

dina tas, ka nav mākslinieku ieliņas ar galerijām, kurās darbotos dažādu amatu meistari, demonstrējot amatu prasmes un tirgojot savus mākslas darīnājumus.

■ Mana lielākā vēlēšanās ir izjust sevī brīvības un radīšanas enerģiju. Savukārt viens no sapņiem ir iemācīties franču valodu, aizbraukt uz Parīzi un apceļot Francijas dienvidus.

■ Man darbā vissvarīgākais ir iedvesmot, atbalstīt un iedrošināt tos interesentus, kuri izvēlējušies doties pa radošo mākslas ceļu.

■ Ja būtu jāmaina nodarbošanās, es vēlētos būt reiterraite, jo man jau no bērnības ļoti patīk zirgi, to spēks un enerģija. (Reiterraite ir dziedināšanas metode, kurā izmanto speciāli trenētus zirgus.)

■ Mans dzīves moto: būt pateicīgai par visu, ko dzīve sniedz.

■ Vērtīgākā dzīves mācība: pat vissmagākajā un drūmākajā situācijā ir risinājums. Tā ir iespēja apstāties, atgriezties pie sevis un doties sirds ceļa virzienā.

■ Es nekad nesaku *nekad*, jo dzīvei bieži vien patīk izspēlēt interesantas situācijas, kad *nekad* kļūst par *kaut kad*.

■ Smieklīgākais, kas ar mani atgadījies. Grūti atbildēt, jo ir bijis ļoti daudz smieklīgu, interesantu un pozitīvu situāciju. Lai es tās varētu izstāstīt, man nepieciešamas emocijas un žesti.

■ No saviem vecākiem esmu mācījiesies darba mīlestību. Prasmi nebaidīties no darba grūtībām, nekad nepadoties pusceļā un priecāties par sasniegto un padarīto.

■ Mani visvairāk iedvesmo daba ar savu krāšņumu un dziedinošo enerģiju.

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 21. līdz 28. aprīlim piedzimušas deviņas meitenītes un septiņi puikas.

Bērniem doti šādi vārdi: Elīja, Šarlote Lote, Lelde, Estere, Gabriela, Dārta, Enija, Nikija, Elza, Alekss, Kārlis, Krišjānis, Lūkass, Artis, Rūdis un Valters.

Elisa Rudzīte

NEDEĻAS VIEŠŅA

„Trenere Ilze – mūsu otrā mamma”

Kuldīgas pusmaratona organizatore Ilze Stukule ar audzēkņiem.

Tā ne reizi vien par Kuldīgas novada sporta skolas vieglatlētikas treneri ILZI STUKULI teikuši audzēkņi. Bērniem viņa prasmes dažādās disciplīnās ierāda jau 30 gadus. Rezultāts un novērtējums neizpaliek: 2018. gadā saņemta Latvijas Vieglatlētikas savienības (LVS) balva *Gada tiesnesis*, bet 2019. gadā – Eiropas Vieglatlētikas asociācijas Sieviešu līderības atbalvojums un LVS balva labākajai sacensību organizatorei.

Kuldīgas novada sporta skolas vieglatlētikas trenere Ilze Stukule ar audzēkņiem Latvijas Jaunatnes olimpiādē Jelgavā 2019. gadā.

1980. gadā sacensībās Ventspils šķēpi.

Kas pašlaik darāms sporta skolā?

Šī pavasara lielākā aktualitāte – motivēt bērnu trenēt, uzlabot fizisko formu, kaut arī nav skaidrs, kad un vai vispār kādas sacensības būs. Svarīgi, lai laba veselība visiem, lai dzīve atgriežas normālās sliekšņos.

Kā treniņus aizvadāt pandēmijas laikā?

Pirms gada vairāk trenējāties atālināti, un otrs vilnis vismaz jāva darboties ārā, svaigā gaisā. Treniņi bijuši Pilsētas estrādē, Kuldīgas 2. vidusskolas futbola laukumā, Pilsētas dārzā, pastaigu takās, manēžas stāvlaukumā. Esam slēpojuši, slidojuši, gājuši pārgājienos. Šobrīd pārsvarā trenējāties ārā pie manēžas. Arī manēža – izlasu dalībniekiem ir atļauta.

Vairāki treneri, skolotāji uztraukušies, ka šajā laikā būs zaudētas prasmes, spēju līmenis.

Vispārējo fizisko sagatavotību, izturību varējām arī trenēt – tā nebija problēma pat ziemā. Bet tas arī viss. Uzturējām formu un labu veselību, rūdījāmies. Protams, lielākie audzētāji ir tehnisko disciplīnu pārstāvji. Par pilnvērtīgiem treniņiem šos bērnus grūti nosaukt.

Kādus audzēkņus tu trenē, un kādi ir viņu panākumi?

Man ir divas grupas. Disciplīnas ir dažādas: sprinteri, barjerskrējēji, kārtslēcēji, augstlēcēji, tāllēcēji, šķēpmetēji. Šķiet, ka pagaidām nav tikai garo distanču skrējēju. Visi lieli audzēkņi ir izmēģinājuši

un pieveikuši daudzciņu. Tas ir ļoti vērtīgi. Vēl ir LVS jaunatnes un junioru izlases dalībnieki, Latvijas un Baltijas čempionāta uzvarētāji – saraksts ir garš. Priecē tas, ka vairāki bijušie audzēkņi mācās par treneriem, fizioterapeitiem, sporta menedžeriem.

„Kādreiz sapņoju par brīvu, nesteidzīgu dienu kopā ar ģimeni. Nu jau sapņoju par koncertiem, teātri, dejām un kafējnicu apmeklēšanu.”

Kāpēc jaunajiem piedalīties sacensībās ir svarīgi?

Sacensības sportistam ir svētki – saldais ēdiens. Tad pēc grūta darba treniņos var pārbaudīt spēkus. Rezultātu izausme ir treniņu jēga. Sacensībās iemācās pārvaldīt sevi, stresu, visbiežāk arī jāizkāpj no komforta zonas. Un, protams, tas ir prieks satikt citus sportistus.

Kas treneres darbā visgrūtākais?

Domāju, ka sākums: kā mazo bērniņu ieinteresēt, iekustināt, lai viņam patīktu tas, ko viņš dara. Lai nāktu pats ar prieku, nevis tikai tāpēc, ka vecāki liek.

Un kas sagādā prieku?

Gandarījumu dod pats darbs, sakarsme ar bērniem. Iespēja redzēt, kā viņi veidojas un attīstās. Arī uzvaras, rekordi. Tas, ka viņi izaug par foršiem un gudriem cilvēkiem.

Kā tavos darba gados apstākļi mainījušies?

Šogad sporta skolā man jau rit 30. gads. Kad sāku, treniņi notika LLT jeb *Lauktechnikas* stadionā, toreizējā Kuldīgas 3. vidusskolas stadionā, ziemā mētājāties pa mazajam sporta zālītēm. Atceros, ka trenerim bija sadalītas dienas un stundas, kad un cik kurā zālē jābūt. Bērni to atcerējās, jo tad taču nebija mobilo telefonu un vatsapa grupas kā tagad. Prieks, ka mūsu mājvieta un centrālā bāze ir vieglatlētikas manēža. Taču joprojām Kuldīgā nav stadiona, kur pilnvērtīgi trenēties. Tā trūkumu īpaši jūtam pandēmijas laikā.

Kas vajadzīgs, lai kļūtu par labu treneri? Vairākkārt no audzēkņiem dzirdēts, ka viņi dēvē tevi par otro mammu.

Labam trenerim vienmēr nedaudz jābūt kā bērnam, bet gudrākam – jāatrod katra audzēkņa stiprās puses un jābūt labam psihologam. Nedomāju, ka esmu stingra, drīzāk prasīga. Man nepatīk čīkstēšana. Bet mēģinu ieklausīties. Un galvenais – pašai visu laiku jāpilnveidojas. Otrā mamma – tā jau ir klasika! Jo vairāk iznāk piedalīties izbraukuma sacensībās un nometnēs, jo vairāk jābūt pilna laika mammai. Atbildība ir ļoti liela.

Ilgus gadus tu apkopoji Kuldīgas rajona, tagad novada statistiku par vieglatlētu rekordiem. Cik augstvērtīgi tie ir salīdzinājumā ar Latvijā sasniegtajiem?

Kuldīgas novada rekordi ir augstvērtīgi, jo mums vienmēr bijuši stipri sportisti. Skrējējs Uģis Jocijs, šķēpmetēja Inga Kožarenoka, soļotājs Ingus Janevics – šie vārdi daudz izsaka. Lielākā daļa rekordu ir augstas klases, un nebūs viegli tos pārspēt.

Kuldīgā tradicionāli notiek starptautiskās sacensības vieglatlētikā Katrīnas kauss. Kam pieder ideja?

Kādā kafijas pauzē ideja mums radās kopā ar kolēģi Sailu Jansonu un olimpieti Ievu Zundu, kura tolaik Kuldīgā manēžā aizvadīja treniņnometni.

Vai pati bērniņā biji sportiska?

Bērniņa pagāja aktivitātēs pagalmā. Sporta skolā nonācu 4. klasē pēc savas iniciatīvas, jo man ļoti patika spēlēt tautas bumbu. Trenējos pie Heinriha Freimaņa, tad pie Alberta Leimaņa, kurš mani virzīja uz Murjāņu sporta internātskolu. Skolas laikā biju aktīva – man patika visur piedalīties. Atzīmes bija labas, bet tas bija, pateicoties gaišajai galvai, jo vienmēr pietrūka pacietības un centības.

Jau tad sapņoju, ka mācīšos Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtā, tagad Latvijas Sporta pedagogijas akadēmijā (LSPA). Bet pēc Murjāņiem tomēr iestājos Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Mež-

tehnikas fakultātē, ko arī pabeidzu. LSPA pabeidzu vēlāk nekāliet, kad jau strādāju sporta skolā.

Kas vēl tevi interesēja skolas laikā?

Dejoju tautiskās dejās no 1. līdz 3. klasei. No kora izvairījos, aizbīdinoties ar treniņiem. Bērniņā sapņoju kļūt par šoferi. Principā sapnis ir piepildījies (smejas). Manā bērniņā nebija pārāk daudz automašīnu, un tad tas šķita kaut kas foršs – mācēt braukt ar auto!

Vai esi pilsētas meitene?

Pirmos desmit gadus pavadīju Laidos, dzīvojām Laidu muižā, skolā. Kā vienmēr smejos, esmu dzimusi muižkundze. Protams, laukos bija arī kāds lopiņš, man bija jāravē dārzeņi, jāgrābj siens, jālasa ogas.

Kas tagad rada prieku un sagādā raizes?

Prieku rada pastaigas mežā, gar jūru, skaistā Latvijas daba, četri gadalaiki. Arī mazbērnu pieskatīšana. Talkas un pārgājieni ar draugiem un radniekiem. Vienīgās raizes – lai visiem mīļajiem ir laba veselība, lai audzēkņiem nav traumā, lai viņi neslimo.

Vai tev ir kāds vaļasprieks?

Grāmatu lasīšana. Dārzs. Skriešana. Gari pārgājieni. Kampanveidīga adīšana. Dzirņš ir simbolisks – vairāk pirmajai vasaras ražai. Bet man patīk rozes, un tās aug visās brīvās vietās. Adīšanas brīžos top mazbērniem zeķītes, kāda vestīte, džemperīti, dažreiz arī kas sev.

Vislabākais pārgājienis – spontānā ideja no Jūrkalnes gar jūru līdz Pā-

„Sacensības un rezultātu izaugsme ir treniņu jēga.”

1981. gadā Murjāņu vecajā stadionā pirms skolas beigšanas.

Ilze – Ilze.

Medaļa Alsungas ielu skrējienā izcīnīta. 1976. vai 1977. gads.

„Vislabākais pārgājienis – spontānā ideja no Jūrkalnes gar jūru līdz Pāvilostai aiziet iedzert kafiju, pa ceļam nopeldēties un nākt atpakaļ.”

vilostai aiziet iedzert kafiju, pa ceļam nopeldēties un nākt atpakaļ. Vislabāk ir iet pa bezceļiem, meklējot kādu objektu, vai vienkārši gar upju krastiem. Atmiņā ir vēl viens fantastisks pārgājienis Vidzemē karstā vasaras dienā. Brīdām pa nelielu upi, kas saucas Raunis. Abās pusēs milzu nogāzes, koki, un vienā brīdī sākās riktīgs negaiss ar zibeņiem un lietu! Viss bija tik sirreāls, tomēr viens no skaistākajiem gājieniem. Vēl joprojām ir plāns noiet Svētā Jekaba ceļu Portugālē.

Kāda ir tava ideālā brīvdiena?

Pandēmijas laikā ideālo brīvdienai bijis tik daudz kā nekad mūžā! Kādreiz sapņoju par brīvu, nesteidzīgu dienu kopā ar ģimeni. Nu jau sapņoju par koncertiem, teātri, dejām un kafējnicu apmeklēšanu.

Arī dēli Jānis un Jurgis ir sportiski. Viens savulaik trenējās volejbolā, otrs

ritenbraukšanā. Vai nevēlēties redzēt viņus vieglatlētikā? Cik svarīgi ir vecākiem atbalstīt bērna izvēli?

Svarīgi, ka dēli izvēlējas to, kas pašiem patika. Kā jau sportiski un aktīvi puīši, viņi bija daudzpusīgi, arī vieglatlētika nebija sveša. Ir startējuši sacensībās, krosā. Vislielākais prieks, ka arī tagad nekur tālu no sporta nav aizgājuši, ka viņiem patīk aktīvs dzīvesveids. Tas ir galvenais.

Vecākiem jābūt bērna lielākajam atbalstam, kas uzmundrina, seko līdzī. Uzskatu, ka vislabākā audzināšana ir būt kopā, darīt kopīgas lietas. Piekritu angļu sakāmvārdam: „Neaudziniet bērnus – tas ir bezjēdzīgi. Viņi vienalga būs līdzīgi jums. Audziniet pašī sevi!”

Inta Jansone Ilzes Stukules arhīva foto

RITENBRAUKŠANA

Pamatīgs pārbaudījums

Vienā braucienā Toms Skujiņš un Kristis Neilands.

Beļģijas velobraucienā Ljēža–Bastona–Ljēža ritenbraucēji Toms Skujiņš un Kristis Neilands izcīnījuši attiecīgi 22. un 25. vietu.

Sacensības notika 107. reizi. Tradīciju un prestiža dēļ tas ir viens no pieciem pasaules ritenbraukšanas monumentiem. Distance šogad sasniedza 259,1 km. Tajā bija iekļauti 11 kategorizēti pauguri, lielākā daļa – pēdējos 80 kilometros. Kristam šis bija otrais brauciens. Pērn debijas rei-

zē viņš finišēja 37. vietā. Šoreiz kuldīznicka galvenie uzdevumi bija sekot atrāvieniem, kā arī finišā palīdzēt komandas līderim.

Uzvarētājs slovēnis Tadejs Pogačars distancē pavadīja sešas stundas 39 minūtes un 26 sekundes. Toms un Kristis finišēja trešajā grupā minūti un 21 sekundi aiz uzvarētāja. Katrs nopelnīja pa 20 UCI punktiem.

Ritenbraukšanas federācijas arhīva foto

PLUDMALES VOLEJBOLS

Apstājas astotdaļfinālā

Latvijas pludmales volejbola pāris Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš Pasaules kausa izcīņās četru zvaigžņu posmā Meksikas pilsētā Kankunā astotdaļfinālā piedzīvoja zaudējumu.

Viņi ar 0:2 piekāpās Itālijas duetam Paulo Nikolai un Danielem Lupo. Abi dueti trijos gados tikās septiņo reizi, iepriekš katrs pāris bija izcīnījis pa trim uzvarām.

Pie ceturta panākuma šoreiz tika itāļi.

Kurzemnieks jau rakstīja, ka Kankunā notiks trīs Pasaules kausa izcīņas posmi pēc kārtas. Pirmajā A.Samoilovs un J.Šmēdiņš ierindojās 5. vietā, un tas viņiem ļāva olimpiskajā rangā apsteigt Mārtiņu Pļaviņu un Edgaru Toču, kuriem bija jāatsakās no došanās uz Meksiku, jo tika konstatētas pozitīvas Covid-19 analīzes.

VI EGLATLĒTIKA

Divreiz simt

Vieglatlētu saime šogad svin divas jubilejas: pirms 100 gadiem – 1921. gada 24. aprīlī – nodibināta Latvijas Vieglatlētikas savienība, savukārt vasarā būs 100. valsts čempionāts.

Interesants fakts apkopojis vēsturnieks un statistiķis Andris Staģis. Latvijā vieglatlētika aizsākusies jau 1897. gadā, bet tikai 1913. gada 30. jūlijā Rīgā dibināta pirmā organizācija, kas vadījusi šo sporta veidu Rīgā, tajā skaitā arī cariskās Krievijas Vidzemes un Kurzemes guberņā. Rīgas vieglatlētikas līgas pirmais vadītājs bijis Kristians fon Reinsners, un tā apvienojusi vairākus sporta klubus: *Unionu, Marsu, Amatieri* u.c. Tomēr līgas darbība nav bijusi ilga – 1914. gadā sācies Pirmais pasaules karš, un sporta dzīve pārtūkusi līdz pat 1920. gadam.

1921. gada pavasarī pēc iepriekšējā gada neveiksmīgā mēģinājuma piedalīties olimpiskajās spēlēs Antverpenē aizsākti vairāki notikumi sporta dzīves atdzimšanai. Viens no tiem – Latvijas Vieglatlētikas savienības dibināšana. Tās vadība bijusi valde ar priekšsēdētāju Jāni Dikmani, kurš vēlāk bijis arī Latvijas Olimpiskās komitejas (LOK) prezidents (1922–1933) un Starptautiskās

Olimpiskās komitejas loceklis (1926–1947). 1923. gadā LVS uzņēma Starptautiskajā Vieglatlētikas asociācijā.

Darbība turpinājusies līdz 1940. gada rudenim. Savukārt 1945. gada ziemā, sporta dzīvi organizējot pēc padomju standartiem, to vadījusi Latvijas PSR Fiziskās kultūras un sporta komiteja. Vieglatlētiem galvenā organizācija bijusi sekcija, vēlāk – federācija. Sekcijas, arī federācijas vadība – prezidētijs. Savukārt pirmā persona bijusi sekcijas vai federācijas prezidētijs priekšsēdētājs. Izpalicis vārds *Latvija*. Tajā laikā sacīts – republikas vieglatlētikas federācija.

80. gadu beigās, sākoties Atmodai, svaigas vēsmas ienākušas arī sportā. Vispārliciecināšā bījusi LOK atjaunošana. 1988. gadā par vieglatlētikas dzīves vadītāju izvirzīts tālaika Latvijas ceļniecības ministrs Aivars Prūsis. Organizācija atguvusi vēsturisko nosaukumu – Latvijas Vieglatlētikas savienība.

Par godu 100. Latvijas čempionātam tiek apkopota informācija par vieglatlētikas sacensību vēsturi, disciplīnu pirmāsākumiem, labākajiem sasniegumiem un visvairāk čempionu titulu ieguvušajiem.

Kuldīgā

NOVADA MUZEJĀ

www.kuldigasmuzejs.lv

Ekspresizstāde 4. maijs

No 1. līdz 4. maijam izstāde pie muzeja iepazīstinās ar 1990. gada 4. maija – Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienas – notikumiem. Šo svarīgo dienu atceras arī daudzi kuldīdznieki, tāpēc ikviens aicināts ielūkoties viņu atmiņu stāstos par emocijām brīdī, kad neatkarība tika atjaunota. Ikviens varēs uzrakstīt savu novēlējumu Latvijai.

www.kuldigasmuzejs.lv

Mājdaris

No 29.IV *Mājdaris* aicina uzzināt, kā notika deklarācijas *Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu* pieņemšana mums tik nozīmīgajā 1990. gada 4. maijā. Muzejs piedāvā vienkāršas idejas, kā svētkiem sagatavoties, aicina iesaistīties visu ģimeni un kopā izziņāt 4. maija notikumus, kā arī mājās radīt svētku noskaņu. Lai pārbaudītu erudīciju, bērniem sagatavota bilžu spēle.

www.kuldigasmuzejs.lv/majdaris

BIBLIOTĒKĀ

30.IV 11.00 *Jauno grāmatu rīts.*Līdz 30.IV izstādes *Filozofam un rakstniekam Andrim Rubenim – 70; Dzejniekam, pedagogam Livaram Jankovskim – 70.*

Kuldīgas novadā

KURMĀLĒ

Priedaines bibliotēkā Dinas Zvejniece gleznas. Feisbukā izstādes *Stādi, audzē, priecājies!* un *Jaunākā literatūra.*

RENDĀ

Bibliotēkā aprīlī Vizmas Hartmanes gleznu izstāde *Mana krāsainā pasaule.*

SNĒPELĒ

Bibliotēkā *Kuldīga un...* – Oļģerta

Visvalža Grūbes fotogrāfijas. Feisbukā *Grāmatu jaunumi.*

LAIDOS

Laidu bibliotēkā līdz 30.IV Mārtiņa Pizika lidmodeļi. Virtuālā izstāde *Grāmatu jaunumi.*

Sermītes bibliotēkā Mārtiņa Pizika gleznu izstāde *Laidu pagasts un Kazdanga manās gleznās.*

Valtaiķu baznīcā 2.V 13.00 dievkalpojums (mācītājs Armands Klāvs).

Skrundas novadā

NĪKRĀCĒ

Bibliotēkā Ilonas Rītiņas krūzīšu kolekcija un Jeļenas Egļiņas lielformāta ziedi.

RAŅĶOS

Pie pakalpojumu pārvaldes 9.V 10.00 pavasara tirgus.

Bibliotēkā jaunmuižnieces Sandras Balceres zīmētās mandalas.

RUDBĀRŽOS

Bibliotēkā līdz 30.IV izstāde *20. gadsimta izšuvumi:* Aijas Mirbahas vecmāmiņas Ļubovas Rožakmens rokdarbi.

LAIKA PROGNOZE

Ne uzreiz, bet maijā siltumu var sagaidīt

Aprīļa pēdējā nedēļā piedzīvojām, kā tautā mēdz teikt, suni ārā nedzenamu laiku: vēja brāzmas, lietu, slapju sniegu. Maija svētku brīvdienas šķitīs jaukākas, kaut pēc prognozēm vēsums vēl būs un gaisa temperatūra daudz virs +10 grādiem nepakāpsies.

Šajās dienās gan meteorologu novērojums, gan komentāros sociālajos tīklos parādījās apzīmējums *niķīgais aprīlis*. Mēnesis beidzies, bet diemžēl netiek solīts, ka maijā niķu nebūs. Tiesa, aukstuma vai siltuma rekordī, kā arī citas postošas dabas kaprīzes netiek prognozētas. Sākusies ievu ziedēšana, ar ko izsenis iesākas pavasara aukstums, šogad atšķirība tāda, ka īsti siltu dienu jau nebija. Kā informē LTV laika ziņu komentētājs Toms Bricis, pie mums aprīļa beigās gaisa tem-

peratūra bijusi tuvu normai, bet daudzviet citur Eiropā – vairākus grādus zem tās, ņemot vērā pēdējo 30 gadu novērojumus. Vidējos rādījumus pazemina tas, ka naktīs ir zem nulles. Britu meteorodienestu statistika rāda, ka Apvienotajā Karalistē 15–24 naktīs (kā kurā vietā) temperatūra neierasti noslīdējusi zem nulles. Pie mums bija tikai dažas.

Siltummīļus iepriecinošas izmaiņas var gaidīt pēc garajām brīvdienām, kad gaiss sasils virs +15. Meteorodienestu rāda, ka Darba svētkos Viduskurzemē spīdēs saule, dienā būs līdz +10, bet naktī var būt zem nulles (Stendes stacijā). Brīvdienās mērens Z/ZA vējš līdz 5 m/sek. Arī 4. maija svētki solās būt saulaini, bez nokrišņiem un ar nelielu vēju no DR.

Daina Tāfelberga

PASĀKUMI

Tēlniecei Līvijai Rezevscai – 95

Līdz 13. jūnijam par godu tēlnieces, Kuldīgas Goda pilsones Līvijas Rezevskas 95 gadu jubilejai notiks pasākumu programma *Ieritināties Viņas klēpī.*

Mākslinieku rezidences galerijā Pils ielā četru Kuldīgas mākslinieču Ingas Melderis, Ilzes Vanagas, Danutes Sīles un Annemarijas Gulbes jaunradītie darbi reflektē par L.Rezevskas mantojumu.

Mākslas namā 1905. gada ielā – ieskats tēlnieces radošajā procesā: zīmējumi, skices, mo-

deļi, fons izjūtām par padomju laika mākslu un atmosfēru.

L.Rezevskas izstāžu zālē Mucenieku ielā – pastāvīgā ekspozīcija ar tēlnieces mantojumu. 20.V atceres pēcpusdienu.

Spēle Klusie pilsētnieki ļauj iepazīt Pilsētas dārzā mītošos kļusos pilsētniekus – L.Rezevskas skulptūras. Var ielūkoties nova-

da muzeja fotogrāfijās par tēlnieces ikdienu un radošo darbību, pārbaudīt zināšanas, atbildot uz jautājumiem.

www.kuldigasmuzejs.lv

Radošā darbnīca ar māksliniecēm Neldu Blūmu un Danutu Sīli. Laiks un vieta tiks izziņoti maijā. Informācija arī feisbuka lapā *Kuldigaresidence.*

4. maijā – skrējiens un godināšana

Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas dienu **Kuldīgā varēs pavadīt, gan veselīgi izkustoties, gan apsveicot 12 Goda balvas saņēmējus.**

LATVIJAS PĒDĀS

Sporta klubs *Katrīna* atkal aicina akcijā *Izskrien Latviju Kuldīgā*, tikai mazliet citādi – ar ģimeni vai vienatnē, bet kopību šoreiz radīs fotogrāfijas. Trase nemainīga – 6,2 km valsts kontūras formā. Tā izveidota mobilajā lietotnē *View Ranger*. Sporta kluba *Katrīna* feisbuka lapā jānoskenē pasākuma afišas QR kods vai jālejupielādē lietotne. 4. maijā trase būs iezīmēta arī dabā, un kartes varēs atrast pie vieglatlētikas mānēžas (Dzirmavu ielā 18).

Katrs izvēlas savu starta laiku un vietu, un dalībnieki aicināti skrienot, ejot vai nūjotot atraktīvi nofotografēties un bildi ievietot savā *Facebook* vai *Instagram*

kontā, pievienojot mirklbirku #izskrienlatvijukuldīgā. Pieci atraktīvākie saņems īpašu krekliņu.

BALVA PAR IEGULDĪJUMU UN KONCERTS

19.00 vietnēs *Facebook* un *YouTube* pašvaldības un Skrundas TV kontā tiešsaistē tiks pasniegta Kuldīgas novada Goda balva. To saņems Gudenieku *Akmeņkalnu* īpašnieks Ainars Bierands, filmas *Dvēseļu putenis* galvenās lomas atveidotājs, turlavnieks Oto Brantevics, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas virtuves vadītāja Solvita Bitte, Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) virtuves vadītāja Anita Klauberga un vecākā pavāre Līga Pavlovska, Latvijas Samariešu apvienības Kurzemes nodaļas vadītāja Lolita Grīnvalde, Kuldīgas slimnīcas medicīnas māsa Natalja Gruzde, uzņēmējs un sporta veterāns Gunārs Gutlands, Vārmes pamatskolas biju-

sī skolotāja Rita Kūle, Latvijas U-16 meiteņu volejbola izlases, novada sporta skolas trenere, KCV skolotāja Ieva Nečiporuka, Kuldīgas attīstības aģentūras vadītāja Dace Šēle un Snēpeles strausu fermas *Nornieki* īpašniece Anda Šimane.

Muzikālu sveicienu visiem sūtīs Andra Zvejniece, Amanda Gertnere, Viktors Ellers, Mārtiņš Burke-Burkevics un Toms Mikāls.

SAKTA UN DZEJOĻSPĒLE

Rātslaukumā karoga pakājē būs Kristīnes Matevičas veidota sakta, Ēvalda Valtera galdiņš tiks klāts ar mākslinieču Amandas Bergas un Rutas Lapsas darinātu galdautu. Liepājas ielā dzejoļspēlē ēku logos jāmeklē īstie vārdi. Abos ielas galos būs uzdevumi, aizpildītās lapas jāiemet stenda apakšējā pastkastītē. Desmit laimīgie 6. maijā saņems pārsteigumu.

KINO

Svētkos – latviešu filmu seansi

4. maija Latvijas filmu maratons, ko riko Nacionālais kino centrs, otro gadu notiks portālā *Filmas.lv* – īpaši izraudzītas filmas varēs skatīties visu dienu no 11.00.

Pandēmijas ierobežojumiem turpinoties, filmu maratons atkal veidots kā valsts svētku piedāvājums tautiešiem visā pasaulē, saglabājot kinoteātra struktūru – programma sakārtota seansos, filmas būs pieejamas konkrētā laikā atbilstoši katras valsts laika joslai.

Maratons sāksies ar animāciju bērniem, būs septiņas tematiski vienotas filmiņas, ko veidojuši režisori Roze Stiebra, Dace Rīdūze, Edmunds Jansons, Ēvalds Lācis, Reinis Pētersons, Nils Skapāns un Māris Brinkmanis, bet ievadā režisore D.Rīdūze iepazīstinās ar topošo animācijas filmu *Dusmukule*, kas balstīta Agneses Vanagas grāmatās par dusmīgo plastmasas maisiņu un tiek veidota studijā *Animācijas brigāde*.

Tematiku turpinās *Ekoklasikas*Kadrs no animācijas filmas *Dusmukule*.

seanss – varēs noskatīties Latvijas kinovēsturē slavenākās dokumentālās filmas par vidi: *Jumta likums* (2001, autori Andis Mizišs un Māris Maskalāns), *Leiputrija* (2004, Laila Pakalniņa un Māris Maskalāns). Nākamajā seansā – L.Pakalniņas dokumentālā filma *Karote* (2019).

Hroniku seansā 80.–90. gadu kinožurnālos varēs redzēt, cik sarežģīta bija situācija vides aizsardzībā laikā, kad Latvija vēl tikai centās atjaunot neatkarību.

Jubilāru seansā ar divām spēles īsfilmām no Latvijas Nacionālā kinofotofonodokumentu arhīva tiks svinētas divas 90 gadu jubile-

jas: režisoram Varim Krūmiņam (*Cēloņi un sekas*, 1956) un rakstniecei Vizmai Belševicai, pēc kuras stāsta uzņemta režisores Vijas Beinertes filma *Tās dullās Paulīnes dēļ* (1979). Citā seansā tiks pieminētas divas nesen mūžībā aizgājušas personības: dzejnieks Uldis Bērziņš un režisors Askolds Saulītis.

Noslēgumā divas pilnmetrāžas spēlfilmas: Latvijas un Lietuvas kopražojums *Dzīmtene* (režisors Tomass Vengris) un Latvijas kino klasika – režisora Aivara Freimaņa divsēriju spēlfilma *Dzīvīte* (1989), kuru digitāli atjaunojis operators Valdis Eglītis.

PĀRDOD

Pārdod divstabu **DZĪVOKLI** Lauktehnikas mikrorajonā. Tāl. 22017379.

DĀRZA MĀJIŅU Kuldīgā, dārzkopības biedrībā *Rumba*, Bumbieru alejā. Tāl. 29219550.

Pārbaudītus **AUTO** no Vācijas. Auto cena, sākot ar 3000 eiro. SIA *SilJa*, Kuldīgā, Ventspils ielā 107. Tāl. 25718182.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un noteksistēmas no ražotāja. Cena: no 5,50 EUR/m². Tāl. 20211377.

Pārdodam svaigi atdzesētus **CŪKGAĻAS** pusliemeņus (svilinātus), vidējais pusliemeņa svars: 40–45 kg, cena: 2,60 eiro/kg (min. pasūtījuma daudzums – ¼); pārdodam vistas gaļu (2,00–2,30 eiro/kg, min. daudzums – 15 kg). Piegāde, sadale – bezmaksas. Tāl. 28890462.

Pašaudzētu, svaigu **CŪKGAĻU** (ceturtdaļu vai pusciņu), piegāde – bez maksas. Tāl. 29580000.

Z/s SAULES – SERTIFICĒTAS ZĀLAUGU SĒKLAS tieši no ražotāja ganību un pļavu ierīkošanai, kā arī mauriņiem. Pēc pieprasījuma sagatavojam maisījumus konkrētajām vajadzībām. Lielākā apjomā iespējama piegāde. Pastāvīgajiem klientiem – atlaide! E-pasts: saules.maja@inbox.lv. Tāl. 26423441, 26441295.

KVIEŠUS, miežus. Tāl. 29568938.

AUZAS, kviešus. Tāl. 26064339.

ZĀLĀJU sēklu. Tāl. 22143150.

Pārdod **MEDU** (3 l – 18 EUR) ar piegādi mājās svētdien, 2. maijā. Tāl. 26441406.

PĒRK

MEŽUS, cirmsas, malku. Tāl. 26544462.

Dāvji Mežs pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** un **CIRSMAS** izstrādei. Nodrošinām samaksu uzreiz gan par cirmsām, gan īpašumiem. Veicam arī stigošanu, das-tošanu. Sagatavojam visus nepieciešamos dokumentus mežniecībai, veicam arī īpašuma atdalīšanu un mērniecību. Atrodami Smilšu ielā 24, Kuldīgā. Tāl. 27406251.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena: 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tāl. 26360308.

Oša, ozola **ZĀGBALĶUS**. Tāl. 29428876.

Pērk ozola **ZĀGBALĶUS**, 3,10 m, no 22 cm diametrā. Tāl. 26324898.

VĒLAS NOMĀT

Z/s *Dāvji* vēlas nomāt vai pirkt lauksaimniecības **ZEMI** Rendas, Padures un Rumbas pagastā; zeme var būt nekopta un aizaugusi. Tāl. 27406251.

DAŽĀDI

AUTOELEKTRIKIS, signalizācijas, EGR, DPF kvēpu filtru remonts, imobilaizeru atslēgšana, motorvadības bloku programmēšana. Tāl. 29242556, 26669624, merano.lv.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tāl. 29705025.

Veicam **JUMTA DARBUS**, maiņu, remontu u.c., siltinām fasādi utt., pievedam materiālus. Tāl. 26220256.

Visu veidu **JUMTA** un celtniecības darbi. Tāl. 26844885.

Visu veidu **BŪVNICĪBAS** darbi un **ZOGA** montāža. Tāl. 24877252.

Veicam ēku **SILTINĀŠANU**, apmešanu. Tāl. 24877252.

MINIEKSKAVATORA (2,7 t) rakšanas un planēšanas pakalpojumi. Tāl. 27075900.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tāl. 25731315.

Profesionāla **JAUNAUDŽU KOPŠANA** meža vērtības palielināšanai ilgtermiņā. Bezmaksas konsultācijas. Tāl. 25731315.

Tīra un remontē **AKAS**. Tāl. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tāl. 26018109.

ZOOBIRŽA

Dāvinu paklausīgu, trīs mēnešus jaunu **SUŅU MEITENI**. Varu aizvest. Tāl. 26178646.

Pērku **RAGUS**. Tāl. 22728888.

Pērku pirmskara **MONĒTAS**. Tāl. 28850080.

Pērku apaļas un ovālas **DZINTARA** krelles, piespraudes, kulonus. Tāl. 20323336.

Padomju laiku **KONDITOREJAS** riekstiņu formiņas un sēnišu formiņas. Tāl. 26207295.

Vecos padomju laika **TRAUKUS**. Tāl. 26277335.

Pērku **VINGLIEMEŽUS** Kuldīgā, tālr. 28925676; Skrundā, tālr. 25321178. Transports pie klienta. Tāl. 26284210.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakaļ. Tāl. 29886349.

LĪDZJŪTĪBAS

*Gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd, tas paliek un mirdz.*

/V.Egle./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Marutai Sējējai, no dzīvesbiedra atvadoties.
Kuldīgas novada pašvaldība

*Es jau zinu – tu man būsi vienmēr:
Arī pēc saulrieta sildīsi,
Baltiēm ābeļziediem katru pavasari
ziedēsi,
Arī no mūžības takas mīlēsi.
Bet tik un tā – sirds izlīst pelēkās skumju
smilgās
Un kā balts eņģelis baltās debesīs raud.*

/D.Kalinka./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Marutas Sējējas ģimenei, HARIJU mūžībā pavadot.

Sociālā dienesta kolektīvs

*Tu arvien būsi šai pusē
Tai gaismā, ko atstāji mums.*

/Ā.Elksne./
Mūsu visdziļākā līdzjūtība Sējēju ģimenei, no vīra, tēva, vectētiņa HARIJA SĒJĒJA uz mūžu atvadoties.
Eglīšu ģimene

*Paliec, māt, smaidā, paliec glāstā,
Paliec jaukā bērnības stāstā.*

/O.Lisovska./
Izsakām līdzjūtību Jānim Skrubim un piederīgajiem, māti mūžībā pavadot.
Kaimiņi Selgās

*Klusiem soļiem māmuliņa
Mūžam durvis aizvērsi,
Ne vārdiņa nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.*

/T.dz./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Ilgonim Skrubim, mammu mūžības ceļā pavadot.
Z/s Kalna Mikas

*Rokām, kuras vienmēr prata
Tik daudz veikt un padarīt,
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,
Ļauj tām paldies pasacīt.*

/J.Sirmbārdis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību tuviniekiem, INGUNU SPULENIECI mūžībā pavadot.
Kuldīgas novada pašvaldība

*Nevar pazust tas, ko mīli,
Nezūd darbs, kas krietni veikts.
Arī tad, ja mūža gājums
Šķiet pārāk negaidīti beigts.*

/A.Krūklis./
Izsakām līdzjūtību Bierandu ģimenei, JĀNI BIERANDU-BIERENU mūžībā pavadot.
Sandra, Antons, Hilma, Ārija

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdztās būt.*

/S.Kaldupe./
Izsakām līdzjūtību tuviniekiem, JĀNI BIERANDU-BIERENU mūžības ceļos pavadot.
Freiberģu ģimene

*Mēs klusējot paliekam,
Vēji šalko un mierina mūs.
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē
Ir, bija un vienmēr būs.*

/N.Dzirkale./
Visdziļākā līdzjūtība tuviniekiem, JĀNI BIERANDU-BIERENU zaudējot.
SIA Kuldīgas siltumtīkli kolektīvs

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.*

/J.Silazars./
Visdziļākā līdzjūtība Inetai Bierandei-Bierenei, no tuva cilvēka atvadoties.
Trisa, Sigita, Aija, Juris

*Rokām, kuras vienmēr prata
Tik daudz veikt un padarīt,
Atpūtu ļauj vēlēt vieglu,
Ļauj tām paldies pasacīt.*

/J.Sirmbārdis./
SIA Renda atvadās no sava kolektīva biedra, drauga JĀŅA BIERANDA-BIERENA.

*Tas Kungs ir mans stīprums un mans
vairogs, mana sirds pašļaujas uz Viņu.*

/Ps. 28.8/
Izsakām līdzjūtību Zofijai, vīru mūžībā pavadot.
Kuldīgas Svētās Trīsvienības Romas katoļu draudze

*Tu nenāksi.
Kaut kur būs tava elpa.
Bet tikai citā laikā, citā telpā.*

/I.Auziņš./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Zofijai, ANDRI mūžībā aizvadot.
Rita, Dzidra

*Es jau neaizeju,
Es vienmēr būšu puteni, bērzos,
Zvaigznēs un bērnos savos.*

/Ā.Elksne./
Izsakām līdzjūtību Vilnim, tēvu zaudējot.
Kolēģi

*Ne tavi soļi skan, ne balss,
Kaut velti – sirds arvien vēl gaida.*

/J.Silazars./
Maruīņ, skumjajā dienā domās esam kopā ar tevi.
Vineta, Velta, Līga

VAJADŽĪGI

Transporta kompānija SIA *ADS Baltic* (42103018723) ar 24 gadu pieredzi kravu pārvadājumos un vairāk nekā 60 transporta vienību lielu autoparku aicina pastāvīgā darbā **AUTOVADĪTĀJU-EKSPEDITORU** ar C vai C1 autovadītāja kategoriju. Darbs ar dažādu salikto kravu piegādi klientiem Kurzemes reģionā. Nepieciešama pieredze kravu piegādē klientiem, labas spējas orientēties Kurzemē un 95. kods, vēlams digitālais čips. Alga, sākot ar 600 EUR. CV sūtīt e-pastā: cv@adsbaltic.lv vai zvanīt darba laikā pa tālr. 29192666.

DARBS Vācijā, Nīderlandē. Alga: 1650–2200 EUR/mēn. Steidzami. Transportu, dzīvesvietu nodrošina. Pasta iela 4, Liepāja, tālr. 20140120, SIA *Nordic Staff* (45403044116), lic.nr.11/2016.

Kokapstrādes uzņēmums *Oakland LV* (41203037967) meklē **STRĀDNIEKU** darbam kokapstrādes cehā, stundas tarifa likme: 5 EUR/h. Stākā informācija, zvanot pa tālr. 29289166.

VĀRDADIENAS

No 1. līdz 8. maijam

1. Ziedonis (960)
 2. Zigmunds (910), Sigmunds (2), Zigismunds (33)
 3. Gints (3383), Uvis (320)
 4. Vizbulīte (121), Viola (288), Vijolīte (11)
 5. Ģirts (3460), Ģederts (22)
 6. Gaidis (123), Didzis (1580)
 7. Henriete (48), Henrijs (1044), Jete (99), Enriko (124)
 8. Staņislavs (2927), Staņislava (614), Stefānija (610)
- Populārākie: **Staņislava un Ģirts.**

Maijs – svinību laiks

Ģirts Celms, strādā Valsts policijā:
 – Mamma esot gribējusi dot vārdu Žanis, bet tēvs uzstājis uz Ģirtu. Man labāk patīk man do-
 tais. Agrāk tāds bija reti kuram, bet pušiem, ku-
 riem tagad ap divdesmit, trīsdesmit gadiem, tas
 dots biežāk – laikam tajā laikā kļuva populārāks.
 Mums ģimenē maijs ir svinamais laiks. Māsa
 ir Viola, un viņai vārdadiena 4. maijā, man –
 5. maijā, tādēļ vienmēr ir kopīga ballīte. Vecāki
 neesot paskatījušies kalendārā, ka mums ar māsu
 vārdadiena būs tik tuvu. Tā vienkārši sakritis.
 Brālim maijā ir dzimšanas diena, un mammai
 Inesei vārdiņsvētki ir 18. datumā.

JOKI

Agrāk es domāju, ka esmu neizlēmīgs cilvēks. Bet tagad par to vairs neesmu pārliecināts.

.....

Sarunāties ar nepazīstamiem cilvēkiem ir daudz patīkamāk. Jo paziņas jau zina, ka tu esi muļķis.

.....

Pagājušajā naktī manā dzīvoklī ielavījās zaglis, lai at-
 rastu naudu. Es nolēmu viņam
 pievienoties.

LOTERIJA

VAIRĀK citro VAIRĀK LAIMES!

PĒRC JEBKURU CITRO PRODUKCIJU AR AKCIJAS
 UZLĪMI, REĢISTRĒ ČEKU, PIEDALIES IZLOZĒ UN LAIMĒ!

Vairāk informācijas citro.lv

Akcijas periods: 15.04.2021.-24.06.2021. Loterijas nr. 6721
 Ceļo droši, izvērtējot nepieciešamību un ievērojot piesardzības pasākumus.

BALVĀS:

3
 HP
 HP datori

2
 airBaltic

1
 TV
 Samsung TV

50 Nedēļas
 balvas

KURZEMES RADIO

ir tur, kur esi Tu!

Kārlis Neimanis
 Dace Blathena
 Andris Grīnvalds
 Ieva Dzene
 Māris Dadzis

VENTBETONS

SIA Ventbetons-V (41203027827)
 piedāvā darbu:

BRUĢĒTĀJAM

Darba apraksts:

- ceļu būvniecības un bruģēšanas darbi objektos Latvijas teritorijā.

Prasības kandidātiem:

- pieredze bruģēšanā vai ceļu būvniecībā tiks uzskatīta par priekšrocību,
- precizitāte un atbildība.

Uzņēmums piedāvā:

- atalgojumu no 800 līdz 1400 EUR mēnesī (pirms nodokļu nomaksas),
- sociālās garantijas,
- darba apģērbu,
- veselības apdrošināšanu,
- darbu stabilā uzņēmumā.

CEĻU BŪVES BRIGADIERIM

Darba apraksts:

- ceļu būvniecība un brigādes vadīšana objektos Latvijas teritorijā.

Prasības kandidātiem:

- darba pieredze tiks uzskatīta par priekšrocību,
- precizitāte un atbildība,
- labas organizatoriskās un komunikatīvās prasmes.

Uzņēmums piedāvā:

- atalgojumu no 1000 līdz 1600 EUR mēnesī (pirms nodokļu nomaksas),
- sociālās garantijas,
- darba apģērbu,
- veselības apdrošināšanu,
- darbu stabilā uzņēmumā.

CV ar amata norādi sūtīt e-pastā: ventbetons@ventbetons.lv,
 tālr. informācijai 63624586.

VIKA SIA «Vika Wood»
 kokzāģētava **PĒRK**
egles un priedes zāģbaļķus.

Sīkāka informācija pa tālruni 26443376.
 Papildu informācija www.vikawood.lv.

PĀRDOD
 viegli uzstādāmas
 dažādu izmēru un
 veidu polikarbonāta
SILTUMNĪCAS.
 Aizvedīsim.
T. 27848667.

PĒRKAM

*Augošu koku cirmsas
 un sortimentus pie ceļa*

Meža īpašniekiem:

- Veicam bezmaksas konsultācijas;
- Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsnu iestigošanā;
- Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsā

Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
www.metsaforest.com/lv

LOGI
DURVIS
ŽALŪZIJAS

Lielā iela 30,
Jelgava

20877777
latvijalogi@inbox.lv

IESPĒJA

Samaksāta prakses vieta bankā

Banka *Luminor* aicina studentus un nesenu absolventus līdz 7. maijam pieteikties samaksātai vasaras prakses programmai *Jungle 2021*.

Jaunieši var pieteikties kādai no 29 vietām dažādās bankas struktūrvienībās Baltijā, un tas ļaus savas spējas dinamiskajā finanšu sektorā izmēģināt no jebkuras vietas Latvijā.

Programmas *Jungle* prakse ilgs divus mēnešus un sāksies 28. jūnijā. Tā notiks vairākos posmos. Ievadmācībās praktiskanti tiks iepazīstināti ar banku un jau 1. jūlijā varēs sākt darbu pie konkrētiem projektiem vietējā vai Baltijas mērogā.

Vairāk: <https://luminorcareers.lv/jungle>.

IZĪRĒ

TELPAS komercdarbībai izdevīgā vietā.
 Tālr. 26593709.

MAINĀ

Pašvaldības vienistabas **DZĪVOKLI** pret pašvaldības divistabu dzīvokli.
 Tālr. 29958441.